

Ruumiandmete seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste
muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

Lisa 10

KOOSKÕLASTUSTABEL

Nr.	Esitaja	Ettepanek/tagasiside	Arvestamine	Arvestamata jätmise põhjendus / Selgitus
1	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	Eelnõu seletuskirja p-s 6.3.1 selgitatakse, et isik võib esitada Maa- ja Ruumiametile taotluse aeromõõdistusandmete avalikus vaates esitatava ortofoto hägustamiseks, kui andmete detailsus võimaldab tuvastada isiku või tema valduses oleva objekti ning avalikustamine riivab ebaproportsionaalselt tema eraelu puutumatust. Eelnõu Lisas 8 oleva määruse kavandiga on plaanis muuta Keskkonnaministri 20. detsembri 2013 määrust nr 76, täiendades seda §-ga 46-48. Viidatud määruse muudatusega loodav § 48 sätestab, et hägustamist võib taotleda riigiasutus ja hägustamise eesmärk on ainult julgeolekuriskide maandamine. Jäab segaseks, kas ja milline seos on kavandatud määruse muudatustel füüsilise isikuga ja tema eraelu kaitse eesmärgiga. Iseenesest on isikuandmete kaitse üldmäärus (IKÜM) otsekohalduv ning andmesubjekt saab oma õigusi Maa- ja Ruumiameti kui vastutava töötleja suhtes teostada sõltumata, kas eelnõu või määrus seda sõnaselgelt käsitleb. Samas tuleks seletuskirja ja	Arvestatud	

		<p>määruse kavandi vaheline sisuline vastuolu kõrvaldada, täpsustades, kas hägustamine on mõeldud üksnes riigi julgeoleku või on soovitud määruses välja tuua ka hägustamise kord füüsiliste isikute eraelu kaitse eesmärgil. Kui kavandatud määruse muudatuses toodud hägustamismehhanism on mõeldud ainult riigi julgeoleku eesmärgil, siis tuleks vähemalt seletuskirjas selgitada, kuidas andmesubjektil on võimalik hägustamist taotleda IKÜM raames. IKÜM art 12 lg 2 kohase läbipaistvuse ja abistamiskohustuse valguses pole piisavalt selge, kuidas ja kelle poole saab pöörduda füüsiline isik oma IKÜM-ist tulenevate õiguste (nt vastuväite esitamine) teostamiseks selle andmestiku osas, mis võib sisaldada isikuandmeid. Mõistame, et eelnimetatud kavandatud määruse muudatuste §-s 47 nimetatud õigustatud huvi all ei mõelda õigustatud huvi IKÜM art 6 lg 1 p-s f tähenduses, sest üldjuhul on tegemist tehniliste ruumiandmetega, mitte isikuandmetega. Samas aeromõõdistusandmete hulka kuuluvad ka ortofotod, mis teatud tingimustel võivad olla isikuandmed. Selguse huvides tuleks seda eelnõu seletuskirjas või määruse kavandis selgitada.</p>		
--	--	--	--	--

2	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	Kavandatava RAS § 73 ⁶ p-i 5 kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega aeromöödistusandmetele juurdepääsu ja nende kasutamise logimise ning nende säilitamise korra. Kuivõrd logiandmed sisaldavad ka isikuandmeid, siis tuleks seaduse tasandil reguleerida säilituse eesmärgipärasuse ja proportsionaalsuse põhimõtte (IKÜM art 5 lg 1 p e), mitte jätta seda täielikult rakendusakti otsustada. Seadusest peaks nähtuma kui kaua ja mis eesmärgi logiandmeid säilitatakse.	Arvestatud	
---	-------------------------------	--	------------	--

3	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	<p>Eelnõu § 1 punktidega 29 ja 30 muudatustega muudetakse RAS §-i 36 nii, et geodeetiliste punktide andmekogu (GPA) põhimääruses sätestatakse muu hulgas andmekogu ülesehitus, täpne andmekoosseis, andmete andmekogusse kandmise kord, andmete väljastamise täpsemkord ning andmete säilitamise täpsem kord. Sama paragrahvi kavandatava lõike 4 kohaselt töödeldakse GPA-s geodeetilise töö tegija üldandmeid ning lõike 5 kohaselt säilitatakse GPA andmeid alaliselt. Seletuskirjas on selgitatud, et töödeldakse üksnes juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja nime. <i>Kontaktandmeid, isikukoodi ega muid isikuandmeid ei koguta, kuna need ei ole vajalikud andmekogu eesmärkide täitmiseks.</i> Samas eelnõu lisa 6 ehk GPA põhimääruse kavand näeb aga ette ESTPOS-i kasutajate andmete, sh nime, e-posti aadressi, ettevõtte registrikoodi või isikukoodi ning teenuste kasutusõigustega seotud andmete töötlemise. Leiame, et antud juhul tekib siin vastuolu või vähemalt õigusselgusetus seaduse ja põhimääruse tasandi vahel. Kui seaduse tasandil nimetatakse GPA-s töödeldavate isikuandmetena üksnes geodeetilise töö tegija üldandmeid, siis ei ole üheselt selge, kas see katab ka ESTPOS-i kasutajate, teenuste kasutusõiguste ning võimalike</p>	Arvestatud	
---	-------------------------------	---	------------	--

		<p>kasutus-või ligipääsuandmete töötlemise. Palume täpsustada RAS § 36 lõike 4 ja GPA põhimääruse kavandatavate muudatuste omavahelist kooskõla. Kui GPA-s soovitakse töödelda ka ESTPOS-i kasutajate ja kasutusõigustega seotud isikuandmeid, tuleb see seaduse tasandil selgelt ette näha või sõnastada volitus selliselt, et põhimääruses kavandatud andmekoosseis jääks seaduses antud raami piiresse.</p>		
4	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	<p>Samuti nähtub GPA põhimääruse kavandi § 14¹ lõikest 4, et vastutav töötleja määrab isikuandmete säilitustähtajad ning rakendab organisatsioonilisi ja tehnilisi turvameetmeid. Leiame, et isikuandmete säilitustähtaja määramine üksnes vastutava töötleja otsusega ei ole kooskõlas Justiits- ja Digiministeeriumi juhiseiga, kui tegemist on avaliku sektori andmekogu regulatsiooniga. Juhises on selgitatud, et andmekogu puhul tuleb seaduses sätestada muu hulgas ka see, kui kaua isikuandmeid</p>	Arvestatud	

		<p>säilitatakse, vajadusel millisest hetkest alates. Samuti on isikuandmete säilitamisega seoses selgitatud, et <i>isikuandmete maksimaalne säilitustähtaeg peab olema sätestatud seaduse tasandil ning seletuskirjas olema lisatud põhjendused selle pikkuse kohta (miks ei piisa lühendmast tähtajast). Säilitustähtaega võib määrukses täpsustada, aga seaduse tasandil peab olema ette nähtud kõige laiem võimalik raamistik, mida määrusegaga ületada ei tohi.</i> Seega peab isikuandmete säilitamise maksimumraam tulenema seadusest või vähemalt määrupest, mille volitusnorm on seaduses piisavalt täpne. Liiga avar volitus võib anda täidesaatvale võimule võimaluse säilitada andmeid põhjendamatuks kaua.</p>		
5	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	<p>Lisaks juhime tähelepanu GPA põhimääruse kavandi punktile 31, mis täiendab põhimäärust §-ga 14¹, mille kohaselt ESTPOS kasutajaportaalil töödeldavad isikuandmed võivad hõlmata kasutaja nime, e-posti aadressi, ettevõtte nime ja registrikoodi või isikukoodi, mõõteseadme tüüpi ning teenuse kasutusõigustega seonduvaid andmeid. Kuna andmekogu põhimääruses peab olema üheselt arusaadav, milliseid isikuandmeid andmekogus töödeldakse, siis sõnastuse „võivad hõlmata“ kasutamine ei ole andmekogu põhimääruse</p>	Arvestatud	

		andmekoosseisu määratlemiseks piisavalt täpne.		
6	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	<p>Eelnõu lisas 6 muudetakse punktiga 2 GPA põhimääruse § 4, täiendades seda lõikega 2, mille kohaselt kuuluvad GPA koosseisu <i>geodeetiliste punktide andmekogu, riikliku GNSS satelliitandmete keskuse ESTPOS GNSS tugijaamade haldusportaal, ESTPOS võrguportaal ja ESTPOS kasutajaportaal</i>. See tähendab, et põhimääruses öeldakse sisuliselt seda, et andmekogu koosseisu kuulub andmekogu ise ja mitu portaali. Märkime, et andmekogu koosseisu ei ole kohane samal tasandil loetleda andmekogu ennast. Leiame, et kavandatava § 4 lõike 2 sõnastus vajab täpsustamist. Kui kehtivas põhimääruse ülesehituses eristatakse andmekogu ülesehitust ja pidamise viisi (§ 4) ning andmekogu koosseisu (§ 5), siis kavandiga lisatakse § 4 alla säte, mis käsitleb andmekogu koosseisu, kuid samal ajal jääb ka § 5 reguleerima andmekogu koosseisu. See tekitab ebaselgust. Lisaksei ole korrektne loetleda samal tasandil geodeetiliste punktide andmekogu ning ESTPOS-i haldus-, võrgu- ja kasutajaportaale, kuna viimased näivad</p>	Arvestatud	

		<p>olevat pigem andmekogu pidamiseks kasutatavad tehnilised komponendid või kasutajaliidesed. Juhul kui tegemist on andmekogu tehniliste komponentidega või kasutajaliidestega, siis tuleb seda ka normis selgelt väljendada. Kui nende kaudu töödeldakse ka isikuandmeid, tuleb põhimääruses täpsustada seal töödeldavate andmete koosseis, töötlemise eesmärk, juurdepääsuõigused, logimine ja säilitustähtajad. Palume eristada põhimääruses selgelt andmekogu koosseisu kuuluvad osad, andmekogusse kantavate andmete koosseis ning andmekogu pidamiseks kasutatavad tehnilised komponendid. Märkime, et ebaselge regulatsioon võib kaasa tuua vastutuse, juurdepääsuõiguste ja isikuandmete töötlemise ulatuse ebaselguse.</p>		
--	--	---	--	--

7	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	<p>Eelnõu lisas 6 plaanitakse punktiga 27 asendada kehtiva GPA põhimääruse § 14 lõikes 1 sõna „andmed“ sõnadega „andmete metaandmed“ ning täiendada §-i 14 uute lõigetega 1¹–1³, mille järgi GPA avalikustatavad andmed tehakse kättesaadavaks vastutava töötleja määratud GPA teenuseveebi kaudu, ESTPOS-i tugijaamade vaatlusandmed ja tuletised tehakse kättesaadavaks ESTPOS-i teenuseveebis vastutava töötleja kehtestatud tingimustel ning andmete ja teenuste avalikustamise koha määrab vastutav töötleja. Palume täpsustada kavandatava § 14 sõnastust kooskõlas RAS § 38 kavandatavate muudatustega. Nimelt näevad RAS-i muutmise eelnõu § 1 punktid 33 ja 34 ette, et GPA andmed avalikustatakse GPA veebilehe ja ESTPOS-i veebilehe kaudu. Seaduse tasandil eristatakse ESTPOS-i teabevaldajatele kasutajaks registreerimise kaudu kättesaadavaks tehtavaid andmeid, avalikkusele tasuta kättesaadavaid originaalmõõtmisandmeid, arvutus- ja transformeerimisteenust ning tasulisi reaalaja andmevoo ja parandite teenuseid. Põhimääruse § 14 peaks seda jaotust tehniliselt täpsustama, mitte looma sellest erinevat või ebaselget juurdepääsurežiimi. Ühtlasi palume selgitada või täpsustada, milliseid metaandmeid Eesti geoportaali</p>	Arvestatud	
---	-------------------------------	--	------------	--

		<p>kaudu avalikustatakse, kui § 14 lõikes 1 kasutatakse sõnastust „andmete metaandmed“. Võiks olla selge, et Eesti geoportaalil avalikustatakse eelkõige andmekogu, teenuste, URL-ide, API-pöördumispunktide või andmestike kirjeldav teave ja mitte tingimata kõiki registriandmeid. Praegu tuleb seda järelada lõigetest 1¹ ja 1³, mitte norma enda selgest ülesehitusest. Samuti palume täpsustada, et § 14 lõikes 1² nimetatud vastutava töötaja kehtestatud tingimused tähendavad tehnilisi ja kasutuskorralduslikke tingimusi ega piiraseaduses avalikkusele tasuta kättesaadavaks määratud ESTPOS-i andmete ja teenuste kättesaadavust.</p>		
--	--	---	--	--

8	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	<p>RAS muutmise eelnõu § 1 punktiga 29 muudetakse RAS § 36 lõiget 2 ning kavandatakse, et GPA põhimääruses tuleb sätestada muu hulgas andmete säilitamise täpsem kord. Kehtiva põhimääruse § 15 sisaldab säilitamise ja arhiveerimise üldnorme ning näeb ette registri ja registritoimiku alalise säilitamise. Kavandatavate muudatustega lisanduvad andmekogusse aga ESTPOS-i andmed, kasutajate andmed, teenuste kasutusõiguste andmed, ESTPOS-i logid ja teenuste kirjeldused, mille säilitamise korda ega tähtaegu § 15 ei täpsusta. Palume GPA põhimääruse §-i 15 täiendada selliselt, et säilitamise kord oleks määratud andmekategooriate kaupa. Eristada tuleks vähemalt geodeetiliste punktide ja märkide andmed, geodeetiliste tööde andmed, registritoimikud ja alusdokumendid, ESTPOS-i tugijaamade ja mõõtmisandmed, ESTPOS-i kasutaja-ja kasutusõiguste andmed ning logiandmed. Nagu juba eespool märkisime, siis isikuandmete, sh isikukoodi ja kasutusõiguste andmete säilitustähtaegu ei ole piisav jätta üksnes vastutava töötleja määrata.</p>	Arvestatud	
---	-------------------------------	---	------------	--

9	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	Lisaks juhime tähelepanu sellele, et sama punkti 29 muudatuste osas on seletuskirjas selgitatud, et § 36 lõiget 2 muudetakse, kuna <i>seaduse tasandi regulatsiooni ette nägemisega on GPA juba asutatud, seega ei saa selle asutamist enam edasi delegeerida</i> . Samas on jäetud muutma GPA põhimääruse pealkiri ja § 1 lõige 1, mis jätkuvalt viitavad andmekogu asutamisele. Soovitame määruse nr 164 pealkirjast ja § 1 lõikest 1 eemaldada see osa, mis puudutab andmekogu asutamist.	Arvestatud	
10	Andmekaitse Inspeksioon (AKI)	Eelnõu lisas 2 ehk aadresside ja kohanime süsteemi (AKS) pidamist reguleeriva määruse kavandi § 25 järgi lähtutakse AKS-is andmete säilitamisel, arhiveerimisel ja hävitamisel arhiiviseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest (lõige 1); kehtetuks tunnistatud aadressiandmed säilitatakse AKS-i infosüsteemis (lõige 2) ning AKS-i infosüsteemi kantud andmeid säilitatakse tähtajatult (lõige 3). Samas sisaldab sama kavand AKS-i andmekoosseisus muu hulgas ka aadressi- ja huviobjekti toimingute tegija andmeid, toimingute tegemise aega, probleemide ja märkuste metaandmeid, muudatuste logisid, ligipääsuandmeid ja arhiveeritud andmeid ehk tegemist võib olla isikuandmetega, mida samuti säilitatakse tähtajatult. Leiame, et tähtjatu säilitamine	Arvestatud	

		<p>võib olla põhjendatud aadressi-ja kohanimeandmete ajaloolise järjepidevuse puhul, kuid mitte automaatselt logide, ligipääsuandmete, toimingu tegija andmete ja menetluslike märkuste puhul. Seetõttu soovitame uuesti analüüsida kõikide andmete alalise säilitamise vajadust. Juhul kui peetakse vajalikuks kõikide andmete, sh isikuandmete alalist säilitamist, tuleb säilitamist puudutav säte lisada RAS-i ning seletuskirjas isikuandmete tähtajatu säilitamise vajadust põhjalikult põhjendada.</p>		
--	--	---	--	--

11	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Eelnõu § 38 lõige 6 nimetab tasuliste teenustena reaalaja andmevood üksikutest tugijaamadest ja reaalaja parandid ESTPOS-i tugijaamade võrgust. Paragrahvi 38 lõike 8 tasuvabastus hõlmab üksnes kõrgkoole ning teadus- ja arendusasutusi õppe- või teadustöö eesmärgil. Eelnõust ei nähtu üldist tasuvabastust riigi- ega kohaliku omavalitsuse asutustele. Eelnõu § 73⁷ järgi võib Maa- ja Ruumiamet osutada tasulisi teenuseid. Seaduses puudub sõnaselge kohustus RTK-parandite teenust kõigile kasutajatele tegelikult pakkuda. Seetõttu ei taga eelnõu teenuse kättesaadavust ka tasu eest. EGÜ teeb ettepaneku sätestada §-s 38 selgelt, et Maa- ja Ruumiamet tagab ESTPOS-i RTK-parandite teenuse järjepideva ja mittediskrimineeriva kättesaadavuse kõigile kasutajatele mõistlikel tingimustel. EGÜ esitas 28. jaanuaril 2026 Kaitseministeeriumile päringu nr 3047_2026 ESTPOS-i RTK-parandite teenuse strateegilise tähtsuse kohta kaitseotstarbeliste rajatiste ehitus- ja mõõdistustöödel. Päring käsitles andmeturvet, kriisikindlust, NATO standardeid ja kaitsetööstuse konkurentsivõimet, kuid on enam kui kuus kuud vastamata. EGÜ palub enne lõplike otsuste tegemist hinnata ESTPOS-i kättesaadavuse ja hinnastamise mõju riigi</p>	Mittearvestatud	<p>Eestis on toimiv RTK teenuseid pakkuv eraturg ja riigi sekkumine selle toimimisse lõppkliendile samasuguseteenuse osutamiseks ei ole põhjendatud ning viiks erateenuse osutajate kadumiseni. RTCM andmevoogude pakumine võimaldab kõigil soovijatel ESTPOS taristut enda teenuste osutamiseks kasutada, võimestades sellega eraturgu, vähendab taristuinvesteeringute vajadust ja toob turule uusi pakkujaid.</p>
----	------------------------------	--	-----------------	--

		julgeolekule ning kooskõlastada lahendus Kaitseministeeriumiga. Ühtlasi juhib EGÜ tähelepanu, et hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 46 lõike 1 punkti 2 kohaselt tuleb seaduseelnõu seletuskirjas käsitleda eeldatavat mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele ning olulise mõju korral esitada mõjude analüüs; eelnõu seletuskirjas see analüüs puudub.		
12	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Lisada § 38 juurde selge kohustus pakkuda ESTPOS-i RTK-parandite teenust ning tagada teenuse järjepidev ja mittediskrimineeriv kättesaadavus mõistlikel tingimustel kõigile kasutajatele, sealhulgas erasektorile.	Mittearvestatud	Eestis on toimiv RTK teenuseid pakkuv eraturg ja riigi sekkumine selle toimimisse lõppkliendile samasuguseteenuse osutamisega ei ole põhjendatud ning viiks erateenuse osutajate kadumiseni. RTCM andmevoogude pakkumine võimaldab kõigil soovijatel ESTPOS taristut enda teenuste osutamiseks kasutada, võimestades sellega eraturgu, vähendab taristuinvesteeringute vajadust ja toob turule uusi pakkujaid.
13	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Hinnata enne ESTPOS-i kättesaadavuse ja hinnastamise üle otsustamist mõju riigi	Mittearvestatud	Seletuskirjas on selgitatud ESTPOS teenuseid ja nende mõju.

		julgeolekule, kriisikindlusele ja kaitseotstarbeliste tööde tegemisele ning kooskõlastada lahendus Kaitseministeeriumiga.		
14	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	EGÜ hinnangul on § 38 lõikes 8 sätestatud tasuta kasutajate ring liiga kitsas. Vähemalt üleminekuperioodil tuleb kaaluda tasuvabastuse või soodustingimuste laiendamist kutseliste geodeetide ja maamõõtjate tegevusele.	Mittearvestatud	ESTPOS teenused olid erasektori kasutajatele tasuta kättesaadavad katseperioodil ette nähtud aja jooksul. Katseperiood oli vajalik ESTPOS süsteemi töökindluse ning võimaluste testimiseks. Katseperioodi kestvus ja lõpu aeg oli kõikidele osapooltele teada ning see oli kirjas ka lepingutes mis ESTPOS-i katseperioodil kasutajatega sõlmiti. Kõik eraturul teenust pakkuvad osapooled kasutasid enne katseperioodi ja paralleelselt katseperioodiga eraturul pakutavat ESTPOS-ga sarnast teenust.

15	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Eelnõus tuleb ühtlasi selgitada, kuidas tagatakse eravõrkude kasutamisel mõõdistustulemuste vastavus riikliku geodeetilise süsteemi ning katastri- ja geodeetiliste tööde nõuetele, eriti sertifitseerimissüsteemi üleminekuperioodil.	Arvestatud	
16	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Eelnõus tuleb selgemalt määratleda tasuliste teenuste õiguslik olemus. Kui teenus on isikule tegelikult vajalik seadusest tuleneva kohustuse täitmiseks või riiklikku andmekogusse nõuetekohaste andmete esitamiseks ning praktiline alternatiiv puudub, võib tasul olla avalik-õigusliku rahalise kohustuse tunnuseid. Sellisel juhul peavad tasu olulised elemendid ja selle suuruse määramise tingimused tulenema seadusest. Igal juhul peavad hinnastamise kulupõhisus, läbipaistvus ja kontrollitavus olema tagatud ning tasu ei tohi muuta riiklikku baastaristut tegelikkuses kättesaamatuks.	Arvestatud osaliselt	ESTPOS-i tasuliste teenuste kasutamine ei ole isikule vältimatu seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks, kuna samaväärseid teenuseid pakuvad ka eraõiguslikud teenuseosutajad. Tasuliste teenuste regulatsiooni on eelnõus muudetud. Tasu kujundamisel lähtutakse kulupõhisuse ja läbipaistvuse põhimõttest ning hinnastamise alused on kirjeldatud eelnõu seletuskirjas. Samuti ei vasta väide, et Eesti oleks selles valdkonnas erandlik, kuna mitmes Euroopa riigis osutatakse riiklikke RTK-teenuseid samuti tasu eest, näiteks Rootsi, Norra, Taani, Slovakkia, Tšehhi,

		<p>Euroopa võrdlus toetab kättesaadavuse tagamist: Läti pakub riiklikku LatPos RTK-teenust tasuta alates 2018. aastast, sealhulgas erasektorile, Leedu LitPos on toiminud tasuta alates 2007. aastast ning Saksamaa SAPOS on enamikus liidumaades tasuta; lisaks käivitas Saksamaa BKG 2025. aasta jaanuarist tasuta riikliku GEPOS PPP-RTK teenuse. EGÜ 28.02.2026 resolutsiooni kohaselt võiks ESTPOS-i täielik kättesaadavus luua Eesti majandusele hinnanguliselt 20–35 miljonit eurot lisaväärtust aastas. Eesti on praegu ainus Balti riik, mis liigub RTK ligipääsu piiramise suunas.</p>		<p>Ungari, Austria, Sloveenia, Horvaatia, Rumeenia, Bulgaaria, Serbia, Kreeka.</p>
17	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Määratleda tasuliste teenuste õiguslik olemus ning sätestada seaduse tasandil tasu olulised kujunemispõhimõtted, kui teenusel on avalik-õigusliku rahalise kohustuse tunnused. Igal juhul peab hinnastamine olema kulupõhine, läbipaistev ja kontrollitav.</p>	Arvestatud	

18	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Eelnõu põhjendab ESTPOS-i reaalajateenuste tasulisust muu hulgas vajadusega vältida turu moonutamist, sest samas valdkonnas tegutsevad eraõiguslikud teenusepakkujad. Samal ajal võimaldavad § 66¹ ja § 73⁷ Maa- ja Ruumiametil osutada tasulisi topograafiliste andmete hõive, töötlemise ja andmeanalüüsi teenuseid valdkondades, kus tegutsevad eraettevõtjad. Maa- ja Ruumiametil on riigieelarvest rahastatud taristu, andmekogud ja avalik-õiguslikud pädevused. Nende kasutamine turuteenuste osutamisel võib tekitada konkurentsineutraalsuse ja riigiabi küsimusi. EGÜ ei väida, et kavandatud teenused kujutavad endast automaatselt keelatud riigiabi, kuid eelnõu seletuskiri ei sisalda piisavat konkurentsiega riigiabianalüüsi ega selgita, mille alusel eristatakse lubatavat riiklikku teenust erasektoriga konkureerivast majandustegevusest. EGÜ palub hinnata § 66¹ ja § 73⁷ alusel osutatavate teenuste vastavust konkurentsineutraalsuse põhimõttele ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 ja konkurentsiseaduse nõuetele. Tasuliste andmeanalüüsiteenuste sisu tuleb seaduses täpsemalt piiritleda.</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.</p>
----	------------------------------	--	----------------------	---

19	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	EGÜ toetab eraõiguslike GNSS-tugijaamade võrkude sertifitseerimist, sest eri võrkude kaudu saadud mõõtmistulemused peavad vastama Eesti geodeetilisele süsteemile ja olema omavahel võrreldavad. Sertifitseerimise vajadust kinnitavad Eesti Maaülikooli võrdlevad uuringud aastatest 2014–2025, mis on tuvastanud eravõrkudes ebaühtlast kvaliteeti, sealhulgas kõrguslikke vigu kuni –8,5 cm (Kõre, 2018) ning 4–5 cm piirkondlikke süstemaatilisi nihkeid (Krier, 2024; Krivonogova & Kask, 2025).	Arvestatud	
20	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Paragrahvi 33 ¹ lõige 10 võimaldab Maa- ja Ruumiametil sertifikaadi kehtivuse peatada ja eemaldada võrgu andmed geodeetiliste punktide andmekogust. Eelnõu ei kohusta võrgu omanikku lõppkasutajaid peatamisest ja selle võimalikust mõjust teavitama. Seaduses tuleb sätestada kohustus teavitada kasutajaid viivitamata sertifikaadi peatamisest, selle põhjusest, mõjutatud ajavahemikust ja enne peatamist tehtud mõõdistuste võimalikust tehnilisest või õiguslikust mõjust. Kavandatava peatamise korral tuleb kasutajaid võimaluse korral ette teavitada.	Mittearvestatud	Sertifikaadi peatamise otsus tehakse tugijaamade võrgu omanikule teatavaks ning võrgu omanikul on võimalik teavitada oma kliente vastavalt enda teenusetingimustele. Geodeetilise töö tegija peab igal konkreetsel juhul veenduma kasutatava tugijaamavõrgu sobivuses ja vastavuses töö eesmärgile. Täiendava teavitamiskohustuse kehtestamine suurendaks halduskoormust.

21	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Eelnõu § 85 järgi rakendatakse § 33 ¹ lõiget 1 alates 1. jaanuarist 2028, kuid lõigete 2–12 rakendamist ei ole edasi lükatud. Selline lahendus jätab ebaselgeks, kuidas saavad sertifitseerimise taotlemise, auditeerimise, järelevalve ja sertifikaadi peatamise sätted toimida enne lõikes 1 sätestatud sertifitseerimiskohustuse rakendumist. Üleminekusätted tuleb terviklikult ümber sõnastada.	Mittearvestatud	Paragrahvi 33 ¹ lõike 1 rakendamise edasilükkamise eesmärk on anda GNSS-võrkude omanikele piisav aeg sertifitseerimiskohustusega kohanemiseks. Sama paragrahvi lõiked 2–12 reguleerivad sertifitseerimise menetlust ja sertifitseerimisteenuse osutamist ning nende varasem jõustumine võimaldab sertifitseerimissüsteemi rakendada enne kohustusliku nõude kehtima hakkamist. Seetõttu ei ole üleminekusätted vastuolulised. §33 ¹ lõige ütleb, et "Geodeetiliste punktide andmekogusse kantakse üksnes sertifitseeritud GNSS tugijaamade andmed."
22	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Eelnõu § 85 pealkiri on „Geodeetiliste mõõteseadmete kalibreerimine“, kuid normis nähakse ette § 33 ¹ lõike 1 rakendamine alates 1. jaanuarist 2028 ja § 34 ¹ lõike 2 rakendamine alates 1. jaanuarist 2030. Seletuskiri käsitleb samas § 34 ¹ kalibreerimiskohustuse järkjärgulist rakendamist ning märgib üldise kalibreerimisnõude rakendamise ajaks 1. jaanuari 2028.	Arvestatud osaliselt	Kontrollitud rakendussätete ja seletuskirjas toodud üleminekukorralduse vastavust ning täpsustatud seletuskirja ja normitehnilist sõnastust.
23	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	EGÜ hinnangul on § 85-s ilmne viiteviga: § 33 ¹ lõike 1 asemel on tõenäoliselt mõeldud § 34 ¹ lõiget 1. Praeguse sõnastuse korral ei ole § 34 ¹ lõike 1 rakendamine edasi lükatud ja see jõustuks üldises korras. Viide tuleb parandada ning sätestada	Arvestatud osaliselt	Viited § 33 ¹ lõikele 1 ja § 34 ¹ lõikele 2 on sisuliselt õiged ega kujuta endast viiteviga. Küll aga nõustume, et § 85 pealkiri ei kirjelda piisavalt kõiki selles sisalduvaid rakendussätteid. Seetõttu pealkirja täpsustatud.

		üheselt nii § 34 ¹ lõike 1 kui ka lõike 2 rakendamise tähtjad.		
24	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Seletuskirjas märgitakse, et Eestis puudub praegu geodeetiliste mõõteseadmete akrediteeritud kalibreerimisteenus ja seadmeid tuleb saata välisriiki. See suurendab ettevõtjate kulusid ja seadmete kasutusest väljas olemise aega. Kohustuse rakendamine peab olema seotud teenuse tegeliku kättesaadavuse ja piisava üleminekuajaga. EGÜ palub enne nõude rakendamist koostada konkreetse tegevuskava Eestis vajaliku kalibreerimisvõimekuse loomiseks, sealhulgas Vääna geodeetilise baasjoone kasutamiseks.	Mittearvestatud	Kalibreerimiskohustuse rakendamiseks on ette nähtud pikk üleminekuage, mis võimaldab turuosalistel kohaneda ning teenusepakkujatel vajaduse korral arendada vajalikku võimekust. Vääna geodeetiline baasjoon on üks võimalik taristu joonkaugusmõõturite kalibreerimise toetamiseks, kuid selle kasutamine ei ole geodeetiliste mõõteseadmete kalibreerimiskohustuse eelduseks ega määra regulatsiooni jõustumist.
25	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Paragrahv 34 ¹ loetleb primaarseaduses elektro-optilised kaugusmõõturid, digitaalsed täppisnivelliirid, invar-koodlatid ja terrestrilised laserskannerid. Kaasaegne täppismõõdistamine hõlmab aga mobiilset laserskaneerimist, GNSS-i ja inertsnavigatsiooni kombinatsioone, drooni- ja maapealset fotogramm-meetriat, SLAM-lahendusi ning masinapõhiseid mõõdistussüsteeme. Nende seadmete ja meetodite täpsuse tagamise loogika ei pruugi põhineda akrediteeritud laboris tehtaval tavapärasel kalibreerimisel. Suletud seadmenimekiri võib tekitada olukorra, kus kohustus rakendub	Mittearvestatud	Paragrahv 34 ¹ reguleerib konkreetsete mõõteseadmete kalibreerimist, mitte mõõtmismeetodeid või terviklikke tehnoloogilisi lahendusi. Nimetatud seadmed on sellised, mille mõõtetäpsust saab objektiivselt tõendada jälgitava kalibreerimise kaudu akrediteeritud mõõtelaboris. GNSS-i, SLAM-lahenduste, mobiilse laserskaneerimise või fotogramm-meetria puhul sõltub mõõtetulemuse kvaliteet lisaks seadmele olulisel määral ka meetodikast, andmetöötlustest ja töökorraldusest, mistõttu ei ole nende käsitlemine käesolevas kalibreerimisnõudes asjakohane.

		traditsioonilistele seadmetele, kuid mitte tehnoloogiliselt uuematele meetoditele, kuigi ka viimastega saadud mõõtetulemused kantakse riiklikesse andmekogudesse. EGÜ teeb ettepaneku sätestada seaduses tehnoloogianeutraalne tulemusnõue ja metrooloogilise jälgitavuse põhimõte ning anda ministriile volitus täpsustada seadmerühmad, kontrollimeetodid ja intervallid määрусega.		Kalibreerida saab mõõteseadet, mitte mõõtmismeetodit.
26	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Paragrahvi 34 ¹ lõikes 2 kasutatud mõisted „teostusmöödistamine“ ja „ehitusgeodeetiline möödmine“ tuleb kooskõlastada ehitusseadustiku ning rakendusaktide terminoloogiaga. Geodeetiliste tööde tegemise korra muutmisel tuleb ühtlasi selgelt määratleda vastutuse jaotus maa-aluste tehnovõrkude möödistamisel. Geodeet ei saa vastutada võrguvaldaja esitatud arhiivi- või GIS-andmete ebatäpsuse eest olukorras, kus võrgu tegelikku asukohta ei ole võimalik füüsiliselt kontrollida.	Arvestatud osaliselt	Teostusmöödistamine on kasutatav termin (vt Topo-geodeetilisele uuringule ja teostusmöödistamisele esitatavad nõuded, RT I, 19.04.2016, 3). Jäetud ära mõiste "ehitusgeodeetiline möödistamine", kuna see sisaldub teostusmöödistamise definitsioonis. Geodeetiliste tööde tegemise kord käsitleb vaid riiklike geodeetiliste tööde tegemist, maa-aluste tehnovõrkude möödistamise vastutuse küsimus ei kuulu käesoleva eelnõu reguleerimisalasse.

27	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Paragrahvi 73⁵ lõige 2 sätestab, et aerolaserskaneerimise punkt pilve failid on suletud aeromöödistusandmed. Sama eelnõupaketi lisa 8 § 47 võimaldab suletud ligipääsuga andmetele juurdepääsu õigustatud huvi korral, sealhulgas avaliku ülesande täitmiseks, teadus- ja arendustegevuseks, projekteerimiseks, planeerimiseks, keskkonnamõju hindamiseks või muuks põhjendatud ülesandeks. Paragrahvi 73⁶ volitusnormist ei nähtu piisava selgusega, et minister võib kehtestada erandeid § 73⁵ lõikes 2 seaduse tasandil suletuks tunnistatud andmete juurdepääsupiirangust. Seetõttu on lisa 8 §-s 47 kavandatud õigustatud huvil põhineva juurdepääsu õiguslik alus ebaselge. EGÜ palub kas määratleda § 73⁵ lõikes 2 punkt pilve failid piiratud ligipääsuga andmetena ja sätestada seaduses juurdepääsu alused või lisada § 73⁵-sse sõnaselge erandivolitus.</p>	Arvestatud	
----	------------------------------	--	------------	--

28	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Täieliku laussulgemise asemel tuleb kasutada riskipõhist ja astmelist juurdepääsumudelit. Riigi julgeoleku ja eraelu kaitse eesmärgid on õiguspärased, kuid piirangu ulatus peab olema põhjendatud, proportsionaalne ning võimaldama andmete funktsionaalset kasutamist avalikes ja kutsealastes huvides. Astmelise mudeli toimivust kinnitab Euroopa praktika: Soome Maanmittauslaitos pakub 0,5 punkti/m² ning kõrgema tihedusega LiDAR-andmeid tasuta ja autentimiseta 0,5 punkti/m² tihedusega ning kõrgema, 5 punkti/m² tihedusega andmeid autentimisega; Holland pakub kõiki LiDAR-andmeid (üle 10 punkti/m²) CC-0 litsentsi alusel registreerimiseta. Mõlemad riigid on teadlikult valinud julgeolekukaalutluste tasakaalustamise avatud juurdepääsuga, mitte täieliku sulgemisega.</p>	Mittearvestatud	<p>Leiame, et aerolaserskaneerimise punktipilvede puhul ei ole otstarbekas luua erineva detailsusastmega paralleelseid andmekogumeid. See suurendaks andmehalduse keerukust ja kulusid ning tekitaks vajaduse hallata mitut sisuliselt sama andmestiku versiooni. Samuti puudub kindlus, et punktipilvede hõrendamine maandaks julgeolekuriske piisavalt. Hõrendamise korral säilib üldjuhul objektide geomeetria ning andmete sihipärane kvaliteedi vähendamine ei ole meie hinnangul mõistlik lahendus. Kasutuspraktika näitab, et punktipilveandmete kasutamine on valdavalt koondunud professionaalsete kasutajate kätte. Kuna eelnõu kohaselt säilib õigustatud huvi olemasolul juurdepääs ka edaspidi, ei näe me vajadust luua täiendavat madalama detailsusega punktipilve toodet.</p>
----	------------------------------	---	-----------------	---

29	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Lisa 8 kavand näeb avalikus vaates ette ortofoto piksli suuruse vähemalt 20 sentimeetrit ja vähemalt kuuekuulise ajalise viite ning võimaldab autenditud kasutajale detailsemaid andmeid. EGÜ peab konkreetsete kriteeriumide esitamist õigeks, kuid palub sätestada seaduses vähemalt avaliku vaate maksimaalse lubatud detailsuse, ajalise viite ja piirangute proportsionaalsuse põhimõtted. Autentimise lahendus peab olema kasutatav ka teise Euroopa Liidu liikmesriigi tunnustatud e-identimise vahendiga.</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Proportsionaalsuse põhimõtte sidumine ortofotode konkreetse eraldusvõimega on keeruline, kuna puuduvad üldkohaldatavad kriteeriumid, mille alusel määrata piir, millest suurem detailsus ei ole enam põhjendatud. Maa- ja Ruumiameti kasutajauuring ning avalikud arutelud on seejuures näidanud, et kasutajate vaates kasvab andmete väärtus üldjuhul koos detailsusega ning selget ja laiapõhjaliselt aktsepteeritud detailsuslävendit ei ole võimalik välja tuua. Seetõttu ei ole võimalik objektiivselt määratleda ühtset vähimat vajalikku detailsusastet. Lisaks sõltub sobiva detailsuspiiri määratlemine suuresti inimeste privaatsustunnetusest, mis ei ole ühiskonnas ühtne ning võib ajas muutuda. Ühe võimaliku lähtekohana oleme kaalunud võrrelda riigi poolt avaldatavate andmete detailsust eraõiguslike kanalite kaudu juba kättesaadavate andmetega. Selliselt riigi avaldatavad andmed ei loo täiendavalt eraelu puutumatuse riive riski. Teisalt on võimalik ka lähtuda juba ajalooliselt avaldatud andmete detailsusest. Täpsustame ühtlasi, et autentimine tähendab kasutaja isikusamasuse kontrolli ning ei eelda ilmtingimata e-identimise lahenduste kasutamist. Autentimise tehniline teostus ei ole käesoleva eelnõuga ette määratud ning</p>
----	------------------------------	--	----------------------	---

				selle täpne lahendus selgub edasise analüüsi ja rakendamise käigus.
30	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	INSPIRE-direktiivi 2007/2/EÜ artikkel 13 lubab ruumiandmetele juurdepääsu piirata muu hulgas riigi julgeoleku, avaliku turvalisuse, eraelu ja intellektuaalomandi kaitseks. Piirangu aluseid tuleb siiski tõlgendada kitsalt ning igal konkreetsel juhul kaaluda avalikustamise huvi piirangu eesmärgiga. Seetõttu vajab aeromöödistusandmete üldine sulgemine eraldi proportsionaalsusanalüüsi.	Arvestatud osaliselt	Täpsustame, et eelnõus kasutatud mõistega „suletud andmed“ ei olnud mõeldud andmete täielikku sulgemist. Ebaselguse vältimiseks oleme selle asendanud mõistega „piiratud ligipääsuga andmed“, mis kirjeldab kavandatavat regulatsiooni täpsemalt.

31	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Direktiivi artiklid 14 ja 17 lubavad teatud ruumiandmeteenuste eest tasu võtta, kuid näevad ette tasuta otsingu- ja üldjuhul vaatamisteenused ning avaliku sektori vaheliste tasude hoidmise teenuse kvaliteedi ja pakkumise tagamiseks vajaliku miinimumi piires. EGÜ palub koostada ametliku analüüsi eelnõu võrguteenuste, aeromöödistusandmete juurdepääsupiirangute ja tasustamise vastavuse kohta INSPIRE-direktiivile. ESTPOS-i RTK-parandite teenuse kuulumist INSPIRE-võrguteenuste kohaldamisalasse tuleb eraldi põhjendada, mitte eeldada.	Mittearvestatud	Eelnõu vastavus INSPIRE direktiivile on eelnõus esitatud ja ei pea vajalikuks seda täiendada. Samas juhime tähelepanu, et eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.
32	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	EGÜ peab problemaatiliseks, et sisuliselt samal ajal menetletakse kahte eelnõu, millega mõlemaga muudetakse maakatastriseadust ja kujundatakse katastripidaja tasuliste tööde süsteemi. Formaalselt eraldi menetlused ei muuda eelnõusid sisuliselt sõltumatuks. Mõlema eelnõu maakatastriseadust puudutavaid muudatusi tuleb käsitleda ühe tervikuna ning esitada nende koondatud mõju- ja koostoimeanalüüs.	Arvestatud	

33	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>EGÜ seisukoht on põhimõtteline: riigiasutus ei peaks tasu eest osutama töid, mille tegemiseks on riik loonud kutse- ja tegevusõiguse süsteemi ning milleks tegutsevad turul pädevad maamõõtjad. Katastripidaja roll peab olema registri pidamine, mõõdistustööde ja andmete nõuetele vastavuse kontroll, registrikannete tegemine, registri kvaliteedi tagamine, haldusmenetluse läbiviimine ja järelevalve, mitte sama valdkonna tasulise teenusepakkujana turule sisenemine. Eelnõu §-s 19⁶ kirjeldatud katastrimõõdistamise eksperthinnang hõlmab seletuskirja järgi ajalooliste piiridokumentide süvaanalüüsi, piirimärkide otsimist ja tuvastamist, täppis- ja kontrollmõõdistamist maastikul, mõõdistusandmete järeltöötlust, katastri- ja arhiivandmetega võrdlemist ning graafilise joonise koostamist. Need on sisult katastrimõõdistamise ja kutselise maamõõtja tööga otseselt kattuvad tegevused. Teenuse nimetamine menetlusväliseks eksperthinnanguks ei muuda selle tegelikku tehnilist sisu.</p>	Selgitatud	<p>Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Märkuses nimetatud teenused on eelnõust välja jäetud.</p>
----	------------------------------	--	------------	---

34	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Katastripidaja peab registrikande tegemisel kontrollima esitatud töö ja andmete õigsust ning õigusaktidele vastavust. Seetõttu tuleb selgelt põhjendada, miks peaks sama asutus andma eraldi tasu eest hinnangu küsimusele, mille kontrollimine kuulub tema põhifunktsiooni hulka. Tasulise teenuse ja avalik-õigusliku kontrolli- ning selgitamiskohustuse piir peab olema seaduses üheselt määratletud. Katastripidaja enda registriandmete päritolu, muutmisajaloo ja halduspraktika selgitamine ei tohi muutuda tasuliseks juurdepääsuks registripidaja enda teadmisele. Kui katastripidaja on pärast mõõdistustoimiku vastuvõtmist katastriandmeid ise muutnud või parandanud, peab muudatuse alus, aeg, sisu ja tegija olema üheselt jälgitav ning selle selgitamine peab olema tasuta avalik ülesanne.	Selgitatud	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Märkuses nimetatud teenused on eelnõust välja jäetud.
35	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Kavandatud mudelis võib sama asutus väljastada mõõdistamistingimusi, kontrollida maamõõtja tööd, teha ja muuta registrikandeid, teostada järelevalvet ning samal ajal osutada tasulist objektipõhist nõustamist, kontrollmõõdistust ja eksperthinnangut. Üksiku ametniku menetlusest kõrvaldamine ei lahenda institutsionaalset rollikonflikti, kui teenuse osutaja, töö kontrollija ja lõpliku registrikande tegija on sama riigiasutus.	Selgitatud	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Märkuses nimetatud teenused on eelnõust välja jäetud.

36	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Paralleelse maakatastriseaduse eelnõupaketi katastriüksuse moodustamise korra kavandis seotakse katastripidaja tehtava katastrimõõdistamise tasu eelmise aasta Statistikaameti avaldatud keskmisest brutokuupalgast arvutatud brutotunnipalga, konkreetsete tööühikute ja arvestusliku tundide arvuga. Ruumiandmete seaduse eelnõu seletuskirjas lähtutakse objektipõhise nõustamise ja katastrimõõdistamise eksperthinnangu puhul Maa- ja Ruumiameti baashinnast 70 eurot tunnis ning nähakse ette võimalus määrata välitöö tunnihind kameraaltöö omast kõrgemaks. EGÜ ei pea hinnakujundust põhiprobleemiks. Esmane küsimus on, miks peab katastripidaja üldse osutama tasulisi mõõdistamis-, analüüsi- ja eksperditeenuseid valdkonnas, kus tegutsevad kutset ja tegevusõigust omavad erasektori maamõõtjad. Erinev hinnastamisloogika näitab siiski täiendavalt, et kavandatud teenuseid ei ole esitatud ühe tervikliku, läbipaistva ja kontrollitava süsteemina.</p>	Selgitatud	<p>Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Märkuses nimetatud teenused on eelnõust välja jäetud.</p>
----	------------------------------	--	------------	---

37	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Eelnõu § 56 lõige 3 võimaldab AKS-i vastutaval töötlejal jätta aadressitoimingu registreerimata, kui koha-aadress ei vasta seaduse ja AKS-i nõuetele. Säte ei määra registreerimismenetluse lahendamise üldist tähtaega ega sätesta üheselt registreerimata jätmise õiguslikku vormi ja vaidlustamise korda. EGÜ palub sätestada selge menetlustähtaja ning kohustus teavitada koha-aadressi määrajat otsuse põhjendustest ja õiguskaitsevahenditest.	Mittearvestatud	Regulatsioon puudutab olukorda kui MaRu tuvastab, et koha-aadressi määraja poolt esitatud andmed ei vasta nõuetele. Omavalitsused saavad praktikas vahetu tagasiside nii AKS-i süsteemi automatteavitustena kui ka vastava menetlusega tegeleva MaRu teenistuja käest. Kuna suhtlus toimib ei ole otstarbekas protsessi ülereguleerida. MaRu regsitripidajana ei tee ju sisulist ostustust, koha-aadressi määrajaks on KOV ja nende haldusakt on koha-aadressi määramise aluseks. See haldusakt on vaidlustatav. MaRu teeb selle alusel vaid registrikande ja kanne peab vastama algdokumendile. Kanne ei ole haldusakt, vaid registritoiming ja ei ole eraldi vaidlustav. Kandemenetluses on MaRu-l õigus kontrollida, kas alusandmed on korras, ja juhul, kui ei ole korras, siis saab MaRu kandest keelduda ja paluda esitada korrektsed andmed. Kui eriseaduses ei ole määratud eraldi tähtaega, kohaldub HMS § 15, mille kohaselt Kui isik jätab koos taotlusega esitamata nõutud andmed või dokumendid või kui taotluses on muid puudusi, määrab haldusorgan taotluse esitajale esimesel võimalusel tähtaja puuduste kõrvaldamiseks, selgitades, et tähtpäevaks puuduste kõrvaldamata jätmisel võib haldusorgan jätta taotluse läbi vaatamata. Seega ei ole
----	------------------------------	---	-----------------	---

				vaja eraldi sätestada ei tähtaega ega vaidlustamise võimalusi.
--	--	--	--	--

38	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	<p>Paragrahvi 55 muudatused võimaldavad teatud juhtudel määrata või muuta koha-aadressi AKS-i vastutaval töötlejal. Muudatuse mõju kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõigusele tuleb analüüsida põhiseaduse §-de 11 ja 154 valguses ning seaduses tuleb tagada kohaliku omavalitsuse piisav kaasamine ja tõhus õiguskaitse.</p>	Mittearvestatud	<p>Kui omavalitsus on määranud katastriüksusele koha-aadressi, kuid jätnud sellel katastriüksusel oleva hoone koha-aadressi muutmata, siis on tegu veasitustsiooniga. Sellises olukorras ei saa olla muud lahendust kui määrata katastriüksusele sama aadress, mis on tema alusel katastriüksusel. Omavalitsus on taolisel juhul oma tahet juba väljendanud määrares katastriüksusele koha-aadressi, seega peab ka sellel asuv hoone saama selle KOV-i määratud koha-aadressiga kooskõlas oleva aadressi. Sama kehtib ka hoone aadressi muudatuse korral kui vastavalt peavad muutuma ka korterite aadressid. KOV-id on esitanud ettepanekud vähendada nende halduskoormust ja muuta õigusregulatsiooni. Eelnõus oleva volitusnormi olemasolu korral on võimalik tööprotsesseide automatiseerimisega vähendada nii KOV-ide kui ka MaRu halduskoormust. Kui omavalitsus soovib teistsuguseid koha-aadresse määrata, siis on tal alati võimalus muuta uuesti katastriüksuse või sellel asuva hoone aadressi vastavalt oma tahtele. Pigem on ühiskonnale kahjulik olukord kui infosüsteemides kasutatakse katastriüksuse ja temal asuva hoone osas vastuolulisi koha-aadresse ning selliste muudatuste tegemiseks peab KOV niigi väheste ressursside olukorras pidevalt tegema</p>
----	------------------------------	--	-----------------	---

				<p>topelt aadressitoiminguid. MaRu ei saa määrata hoonele ega hooneosale meelevaldseid koha-aadresse, vaid üksnes vastavalt KOV-i poolt määratud katastriüksuse koha-aadressile. Säte on regulatsioon juhaks, kui KOV on passiivne ja säte kohaldub juhul, kui KOV ise oma kohustust koha-aadressi määramiseks ei täida, seega ei saa öelda, et KOV oleks jäänud kaasamata. MaRu ei määra ise koha-aadressi juhul, kui KOV oma toimingud ise ära teeb. See on säte juhaks, kui KOV ei määra koha-aadressi.</p>
39	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Paragrahvi 73 ⁶ punkt 5 volitab ministrit kehtestama andmete juurdepääsu ja nende kasutamise logimise ning logide säilitamise korra. Seaduses tuleb täpsustada logimise eesmärk, peamine andmekoosseis, andmesubjektide ring ja	Arvestatud	

		säilitamise kriteeriumid ning tagada isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 kohane eesmärgipärasus, minimaalsus ja säilitamise piiratus.		
40	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Samuti tuleb täpsustada § 36 lõikes 4 kasutatud mõiste „üldandmed“ sisu.	Arvestatud osaliselt	Sätet täpsustatud.
41	Eesti Geodeetide Ühing (EGÜ)	Seletuskiri käsitleb üksikute muudatuste mõjusid, kuid ei sisalda piisavat kumulatiivset ega sektoriteülest analüüsi ESTPOS-i hinnastamise, eravõrkude sertifitseerimise, kalibreerimiskohustuse, aeromöödistusandmete piirangute ning Maa- ja Ruumiameti tasuliste teenuste koosmõju kohta. Puudub piisav analüüs mõjust kutselistele maamõõtjatele, maamööduettevõtetele, kutsesüsteemile, konkurentsile ja riigiasutuse institutsionaalsele erapooletusele. EGÜ palub enne eelnõu menetlemise jätkamist koostada koondatud mõju- ja koostoimeanalüüs, mis hõlmab geodeesia-, ehitus-, põllumajandus-, metsandus-, drooni- ja IT-sektorit, Eesti ettevõtjate konkurentsivõimet ning julgeoleku- ja kriisikindluse mõju.	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi. Eelnõu seletuskiri sisaldab HÕNTE kohast mõjuanalüüsi nende muudatuste kohta, millel võib olla oluline mõju. Eelnõus käsitletud muudatused reguleerivad erinevaid valdkondi ja sihtrühmi ning nende mõjusid on hinnatud vastavate regulatsioonide kaupa. Puudub alus järeldada, et muudatuste koostoimest tekiks täiendav oluline mõju, mis eeldaks eraldi kumulatiivse või sektoriteülese mõjuanalüüsi koostamist. Samuti ei nähtu eelnõust sellist mõju konkurentsiolukorrale, kutsesüsteemile, ettevõtjate konkurentsivõimele, julgeolekule või kriisikindlusele, mis nõuaks täiendavat põhjalikku analüüsi.

42	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	<p>Eelnõu § 1 punktiga 26 muudetava ruumiandmete seaduse (RAS) § 35 lõigete 1 ja 2 kohaselt võib geodeetilisi märke ja võrke rajada, rekonstrueerida, mõõta ning hooldada üksnes isik, kelle geodeedi kutse vastab vähemalt kutseseaduses sätestatud kvalifikatsiooniraamistiku 7. tasemele. Samas märgitakse seletuskirjas, et muudatuse eesmärk on vältida riigi sekkumist kohaliku omavalitsuse pädevusse ning jätta KOV-ile õigus kehtestada täpsemad kvalifikatsiooninõuded (lk 12). Need lähtekohad ei ole omavahel kooskõlas. Kui seadusega kehtestatakse vähemalt 7. taseme kvalifikatsiooninõue, ei saa KOV oma määruse või muu õigusaktiga lubada sama tööd teha 6. taseme kutsega geodeedil, sest kohaliku omavalitsuse õigusakt peab olema seadusega kooskõlas. Kavandatud piirang ei arvesta enam 6. taseme geodeedi kutsestandardis kirjeldatud pädevust teha kohaliku geodeetilise võrguga seotud töid. Liikmete hinnangul vähendaks muudatus kohalike geodeetiliste võrkudega seotud tööde võimalike teenusepakkujate ringi ligikaudu poole võrra. See võib vähendada konkurentsi, suurendada tööde maksumust ja pikendada tööde tegemise tähtaegu. Neid mõjusid ei ole seletuskirjas piisavalt hinnatud. Teeme ettepaneku säilitada</p>	Arvestatud	
----	--------------------------------------	--	------------	--

		<p>seaduses võimalus, et kohaliku geodeetilise võrgu rajamist, rekonstrueerimist, mõõtmist ja hooldamist võib KOV-i kehtestatud tingimustel teha vähemalt 6. taseme geodeedi kutsega isik. Sellest lähtudes teeme ettepaneku täiendada RAS § 35 lõiget 1 järgmise lausega: „Kohaliku omavalitsuse üksus võib lubada teha kohalikke geodeetilisi töid ka isikul, kellel on geodeedi kutse, mis vastab kvalifikatsiooniraamistiku 6. tasemele, kui selline võimalus on ette nähtud kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud korras või töökorralduslikus dokumendis.“</p>		
43	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	<p>Teeme ettepaneku muuta RAS § 34 lõike 2 sõnastust. Oleme seisukohal, et kohalike geodeetiliste tööde korraldamise viisi reguleerimine ei peaks olema piiratud üksnes KOV-i määrusega, kui ülesanded, pädevus ja vastutus on võimalik üheselt kindlaks määrata ka KOV-i töökorralduslikus dokumendis. Seetõttu teeme ettepaneku sõnastada RAS § 34 lõige 2 järgmiselt: „Kohalikke geodeetilisi töid korraldab valla- või linnavolikogu või tema volitusel valla- või linnavalitsus.“</p>	Mittearvestatud	<p>Ettepanekut mitte arvestada. Kehtiva sõnastuse eesmärk on võimaldada kohaliku omavalitsuse üksusel kehtestada kohalike geodeetiliste tööde korraldamiseks välissuhtes kohaldatav kord. Pakutud sõnastus määraks küll pädeva organi, kuid ei annaks enam piisavalt selget alust geodeetiliste tööde tegemise ja nendega seotud toimingute reguleerimiseks määrusega. Arvestades, et kohaliku omavalitsuse üksusel võib olla vajadus kehtestada kohalikke tehnilisi ja menetluslikke nõudeid geodeetiliste tööde tegemiseks oma haldusterritooriumil, on põhjendatud säilitada kehtivas sättes</p>

				sisalduv viide määrusega kehtestatavale korrale.
44	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	Eelnõu § 1 punktiga 31 muudetakse ruumiandmete seaduse § 37 ning sätestatakse, et geodeetiliste tööde korraldaja esitab tööde andmed registreerimiseks geodeetiliste punktide andmekogu (edaspidi GPA) vastutavale töötlejale. Seletuskirja kohaselt on töö korraldajaks riik või kohaliku omavalitsuse üksus, kes vastutab tööde tellimise, korraldamise ja tulemuste kasutamise ning GPA-le esitatavate andmete õigsuse ja täielikkuse eest. Samal ajal kaotatakse kohalike geodeetiliste tööde Maa- ja Ruumiametiga kooskõlastamise kohustus. Kuigi seletuskirjas hinnatakse muudatuse mõju KOV-idele väikeseks ja valdavalt positiivseks, ei selgu eelnõust ega seletuskirjast, kas ja millises ulatuses läheb Maa- ja Ruumiameti senine kontrollkohustus üle KOV-ile ning kuidas jaguneb vastutus töö teostaja, töö korraldaja ja GPA vastutava töötleja vahel.	Arvestatud osaliselt	Nõustume, et geodeetilise töö tehnilise ja sisulise kvaliteedi eest peab vastutama töö teostanud ning aruande koostanud vastava kutsepädevusega spetsialist. Eelnõu eesmärk ei ole anda töö korraldajale vastutust mõõtmistulemuste, arvutuste, koordinaatide, täpsusnõuete täitmise või muude geodeetilise töö tehniliste aspektide eest. Töö korraldaja ülesanne on tagada töö nõuetekohane korraldamine ning esitada geodeetilise töö aruanne geodeetiliste punktide andmekogu vastutavale töötlejale. Ka kehtiva " Geodeetiliste tööde tegemise ja geodeetilise märgi tähistamise kord, geodeetilise märgi kaitsevööndi ulatus ning kaitsevööndis tegutsemiseks loa taotlemise kord" § 11 lg 4 kohaselt kohaliku geodeetilise töö korraldaja kinnitab geodeetilise töö aruande, kui see vastab geodeetilise töö projektile, ja tagab geodeetilise töö aruande esitamise geodeetiliste punktide andmekogu

		<p>Keskkonnaministri 28. juuni 2013. a määruse nr 50 muutmise kavandiga (lisa 7) lisatava § 4¹ lõike 5 kohaselt kontrollib töö korraldaja töö vastavust määruse nõuetele ja allkirjastab nõuetele vastava aruande digitaalselt. Lõike 6 kohaselt esitab töö korraldaja aruande GPA vastutavale töötlejale 14 kalendripäeva jooksul. Selline sõnastus võib tähendada, et KOV peab kontrollima ka töö tehnilist ja sisulist õigsust ning kinnitab aruande allkirjastamisega selles esitatud tehniliste andmete õigsust. Paljudel KOV-idel puudub geodeetilise töö tehniliseks kontrollimiseks vajaliku kutsepädevusega ametnik. Kontrollikohustuse võimalik üleminek KOV-ile võib seetõttu kaasa tuua täiendava töökoormuse, ekspertiisi sisseostmise vajaduse, lisakulu ja vastutusriski. ELVL leiab, et geodeetilise töö ja aruande tehnilise ning sisulise õigsuse eest peab vastutama töö teostanud ja aruande koostanud kutsepädevusega geodeet või geodeesiainsener. See hõlmab vastutust mõõtmismetoodika, mõõtmistulemuste, arvutuste, koordinaatide, täpsusnõuete järgimise ja mõõteseadmete nõuetekohase kasutamise eest. KOV-i ülesanne peab piirduma töö korraldamise, aruande vastuvõtmise ning selle nõutava koosseisu, vormi ja muude menetluslike eelduste kontrollimisega.</p>		<p>vastutavale töötlejale. Kavandatava muudatuse eesmärk ei ole viia tehnilise kontrolli kohustust Maa- ja Ruumiametilt kohaliku omavalitsuse üksusele ega panna töö korraldajale täiendavat kutsealast vastutust geodeetilise töö tulemuste eest. Geodeetilise töö tehnilise õigsuse eest vastutab jätkuvalt töö teostaja vastavalt oma kutsepädevusele ja töö koostamisel kohaldatavatele nõuetele. Seletuskirja täiendatud.</p>
--	--	--	--	--

		Aruande vastuvõtmine, digitaalne allkirjastamine või GPA-le esitamine ei tohi tähendada töö teostaja kutsealase vastutuse ülevõtmist.		
--	--	---	--	--

45	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	Samuti tuleb seaduses üheselt määratleda geodeetilise töö korraldaja ning eristada tema ülesanded töö algataja, rahastaja, tellija ja teostaja ülesannetest. Eraõiguslik isik võib töö algatada või seda rahastada, kuid seletuskirja kohaselt ei ole ta ruumiandmete seaduse tähenduses töö korraldaja.	Mittearvestatud	Geodeetiliste tööde korraldamine on tööde kompleks, mis sisaldab nii geodeetilise võrgu rekonstrueerimist kui ka geodeetilise märki teisaldamise/kõrvaldamise menetluse läbiviimist. Leiame, et geodeetilise töö korraldaja roll ja vastutus on eelnõus piisavalt selged ning täiendava määratluse lisamine seadusesse ei ole vajalik. Geodeetiliste tööde korraldajaks on isik või asutus, kelle ülesanne on geodeetiliste tööde kavandamine, tellimine, korraldamine ning töö tulemuste kasutamise ja säilitamise eest vastutamine vastavalt seadusest tulenevatele ülesannetele. Kohalike geodeetiliste tööde puhul on selleks kohaliku geodeetilise võrgu olemasolu tagamise eest vastutav kohaliku omavalitsuse üksus. Geodeetilise töö korraldajat ei tule samastada töö algataja, rahastaja, tellija ega töö teostajaga. Samas ei ole vajalik nende rollide ammendav seaduslik määratlemine, kuna nende sisu sõltub konkreetse töö korraldusest ja osapoolte vahelistest õigussuhetest. Eelnõu ei muuda senist vastutuse jaotust ega too kaasa olukorda, kus töö algatajast või rahastajast eraõiguslik isik muutuks seetõttu automaatselt geodeetilise töö korraldajaks.
----	--------------------------------------	--	-----------------	--

46	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	<p>Täpsustada tuleb ka GPA vastutava töötleja kontrolli ulatust, puuduste kõrvaldamise korda ning KOV-i vastutust juhul, kui pärast aruande esitamist tuvastatakse töös või andmetes puudusi. Samuti peab olema selge, kuidas tagatakse kohalike geodeetiliste võrkudega seotud tööde kvaliteedikontroll pärast Maa- ja Ruumiameti kooskõlastusmenetluse kaotamist. Palume täiendada seletuskirja punkti 31 ning jätta sellest välja järeldus, mille kohaselt vastutab KOV töö korraldajana geodeetilise töö andmete tehnilise õigsuse ja täielikkuse eest. Seletuskirjas tuleb üheselt eristada töö tegija kutsealane vastutus, töö tellija või algataja roll, KOV-i vormiline ja menetluslik ülesanne ning GPA vastutava töötleja ülesanded. Andmete esitamise kohustus ei tohi tähendada geodeetilise töö tehnilise õigsuse eest vastutuse üleminekut KOV-ile.</p>	Mittearvestatud	<p>Leiame, et eelnõus ja selle alusel kehtestatavates õigusaktides on osapoolte rollid ja vastutus piisavalt määratletud ning täiendavate sätete lisamine ei ole vajalik. Geodeetilise töö tehnilise ja sisulise kvaliteedi eest vastutab töö teostanud vastava kutsepädevusega isik, kes koostab geodeetilise töö aruande ning vastutab selles sisalduvate andmete õigsuse eest. Töö korraldaja ülesanne on korraldada geodeetilise töö tegemine ning esitada geodeetilise töö andmed registreerimiseks geodeetiliste punktide andmekogu vastutavale töötlejale. Andmete esitamise kohustus ei tähenda geodeetilise töö tehnilise õigsuse eest vastutuse üleminekut töö korraldajale ega kohaliku omavalitsuse üksusele. Geodeetiliste punktide andmekogu vastutava töötleja ülesanded, sealhulgas andmete kontrollimise ja andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused, sätestatakse geodeetiliste punktide andmekogu põhimääruses. Eelnõuga ei muudeta põhimõtet, mille kohaselt vastutab geodeetilise töö tehnilise korrektsuse eest töö teostaja.</p>
----	--------------------------------------	---	-----------------	---

47	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	Lisaks eeltoodule teeme ettepaneku sõnastada keskkonnaministri 28. juuni 2013. a määruse nr 50 muutmise kavandis määruse § 4 ¹ lõige 5 järgmiselt: „(5) Töö korraldaja kontrollib aruande koosseisu ja vormi vastavust käesolevas määruses toodud nõuetele. Aruande tehnilise ja sisulise õigsuse eest vastutab töö teostaja.“	Mittearvestatud	Ettepanekut ei pea vajalikuks arvestada. Geodeetilise töö tehnilise ja sisulise kvaliteedi eest vastutab töö tegija vastavalt õigusaktidele, kutsealastele nõuetele ning koostatud geodeetilise töö aruande sisule. Töö korraldaja ülesanne on tagada töö nõuetekohane korraldamine ning esitada nõuetekohaselt vormistatud aruanne geodeetiliste punktide andmekogu vastutavale töötajale. Kavandatud regulatsiooni eesmärk ei ole panna töö korraldajale vastutust geodeetilise töö tehnilise teostuse, mõõtmistulemuste või arvutuste õigsuse eest. Samas ei pea vajalikuks sätestada määruses eraldi vastutuse jaotust töö korraldaja ja töö tegija vahel, kuna see tuleneb juba kehtivast õigusraamistikust ning asjaomaste isikute pädevusest ja rollidest. Sellise täpsustuse lisamine ei muudaks osapoolte tegelikku vastutust ega õigusi. Seetõttu ei pea vajalikuks § 4 ¹ lõike 5 täiendamist ettepanekus esitatud sõnastusega.
----	--------------------------------------	---	-----------------	--

48	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	<p>Seega teeme ettepaneku täpsustada eelnõu, määruse nr 50 muutmise kavandit ja seletuskirja selliselt, et:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) geodeetilise töö teostaja vastutab töö ja aruande tehnilise ning sisulise õigsuse eest; 2) töö korraldaja vastutab töö korraldamise, aruande vastuvõtmise ja GPA vastutavale töötlejale esitamise eest; 3) töö korraldaja kontroll piirdub aruande nõutava koosseisu ja vormi, vajalike kooskõlastuste, tehniliste tingimuste ning muude menetluslike eelduste kontrollimisega; 4) aruande vastuvõtmine, digitaalne allkirjastamine või GPA-le esitamine ei tähenda töö teostaja kutsealase vastutuse ülevõtmist; 5) seaduses määratletakse üheselt geodeetilise töö korraldaja ning eristatakse tema ülesanded töö algataja, rahastaja, tellija ja teostaja ülesannetest; 6) GPA vastutava töötleja ülesanded andmete vastuvõtmisel, registreerimisel, kontrollimisel ja töötlemisel eristatakse selgelt töö teostaja ja töö korraldaja ülesannetest ning vastutusest; 7) Maa- ja Ruumiameti kooskõlastusmenetluse kaotamisega ei panda KOV-ile geodeetilise töö tehnilise ja sisulise kontrollimise kohustust ilma selge õigusliku aluse, vajalike pädevusnõuete ja 	Mittearvestatud	Vastatud eelmistes punktides.
----	--------------------------------------	--	-----------------	-------------------------------

		<p>ülesande täitmisega kaasnevate kulude katmise lahendusega.</p>		
--	--	---	--	--

49	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	<p>Seletuskirjas on kohalike geodeetiliste tööde Maa- ja Ruumiametiga kooskõlastamise kohustuse kaotamise mõju KOV-idele hinnatud väikeseks ning valdavalt positiivseks. Samas ei ole piisavalt käsitletud 7. taseme kvalifikatsiooninõude mõju teenusepakkujate arvule, konkurentsile, tööde hinnale ja tähtaegadele ega KOV-i võimaliku sisulise kontrollikohustusega kaasnevat töökoormust, pädevusvajadust, kulu ja vastutusriski. Palume enne eelnõu edasist menetlemist neid mõjusid täiendavalt hinnata ning vajaduse korral näha ette rakenduslikud lahendused, mis ei pane kohalikele omavalitsustele uusi ülesandeid ilma selge õigusliku aluse ja kulude katmise lahenduseta.</p>	Mittearvestatud	<p>Eelnõuga ei panda kohaliku omavalitsuse üksustele uusi sisulisi geodeetiliste tööde kontrollimise ülesandeid ega vastutust geodeetiliste tööde tehnilise kvaliteedi eest. Geodeetilise töö tehnilise korrektsuse, mõõtmistulemuste, arvutuste ja aruandes esitatud andmete õigsuse eest vastutab jätkuvalt töö teostanud vastava kutsepädevusega isik. Kohalike geodeetiliste tööde Maa- ja Ruumiametiga kooskõlastamise kohustuse kaotamine vähendab menetluskoormust ning annab kohaliku geodeetilise võrgu korraldamisel suurema paindlikkuse kohaliku omavalitsuse üksusele kui võrgu valdajale ja korraldajale. Samuti ei nõustu ettepanekuga, et eelnõu mõju teenusepakkujate arvule, tööde maksumusele või tähtaegadele oleks hinnatud ebapiisavalt. Kvalifikatsiooninõude muutmise eesmärk on tagada geodeetiliste tööde ühtlane kvaliteet ja vastavus riikliku geodeetilise süsteemi nõuetele. Eelnõu koostamise käigus ei ole tuvastatud sellist olulist mõju konkurentsile või kohalike omavalitsuste tegevusele, mis eeldaks täiendavat mõjuanalüüsi või eraldi rakendusmeetmete kavandamist. Seetõttu ei pea vajalikuks eelnõu mõju hinnangute täiendamist ettepanekus kirjeldatud ulatuses.</p>
----	--------------------------------------	--	-----------------	--

50	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	<p>Kohaliku omavalitsuse üksus on kohaliku ruumilise arengu, planeerimise ning kohanime ja aadresside korraldamise peamine pädev asutus. Seetõttu peab eelnõust ja selle seletuskirjast üheselt selguma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - millistel juhtudel võib Maa- ja Ruumiamet teha aadressitoimingu kohaliku omavalitsuse asemel; - milline on kohaliku omavalitsuse kaasamise kord enne aadressitoimingu tegemist; - kuidas toimub automaatselt tehtavate aadressitoimingute kontrollimine ja vajaduse korral parandamine; - millised on kohaliku omavalitsuse õiguskaitsevõimalused olukorras, kus Maa- ja Ruumiameti tehtud aadressitoiming ei arvesta kohalikke olusid või väljakujunenud aadressikorralduse põhimõtteid. <p>ELVL teeb ettepaneku täiendada eelnõu ja seletuskirja selliselt, et Maa- ja Ruumiameti poolt tehtavad aadressitoimingud oleksid selgelt määratletud erandliku meetmena ning kohaliku omavalitsuse roll ja kaasamine oleksid õiguslikult üheselt reguleeritud.</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Kohaliku omavalitsuse üksusel on keskne roll kohanime ja aadresside määramisel ning eelnõu ei muuda seda põhimõtet. Maa- ja Ruumiameti õigus teha aadressitoiminguid on kavandatud erandliku ja toetava meetmena ning ei ole mõeldud kohaliku omavalitsuse pädevuse asendamiseks. Maa- ja Ruumiamet võib aadressitoimingu teha eelkõige juhtudel, kui kohalik omavalitsus ei ole talle seadusega pandud kohustusi täitnud. Praktikas teavitab Maa- ja Ruumiamet sellisel juhul kohaliku omavalitsuse üksust tuvastatud puudusest ning tuletab korduvalt meelde vajadust seadusest tulenev kohustus täita. Alles siis, kui vajalik tegevus jääb sellest hoolimata tegemata, võib Maa- ja Ruumiamet andmete kvaliteedi, tervikluse ja kasutatavuse tagamiseks sekkuda. Lisaks on kavandatava regulatsiooni eesmärk võimaldada tehniliste toimingute automatiseerimist olukordades, kus kohalik omavalitsus on sisulise otsuse juba teinud ning järgnev muudatus ei eelda täiendava kaalutlusõiguse teostamist. Näiteks võib kohaliku omavalitsuse määratud katastriüksuse aadressi alusel toimuda seotud hoone aadressiandmete automaatne ajakohastamine, vältides käsitsi andmesisestust ja vähendades vigade tekkimise riski. Eelnõu eesmärk ei ole anda Maa- ja Ruumiametile õigust teha kohaliku</p>
----	--------------------------------------	--	----------------------	---

				omavalitsuse eest sisulisi aadressiotsuseid ega muuta kohaliku omavalitsuse rolli aadresside korraldamisel. Seletuskirja täiendatud.
51	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	Teeme ettepaneku muuta Vabariigi Valitsuse määruse „Aadresside ja kohanimedede süsteem“ kavandi (lisa2) § 21 lõiget 6 selliselt, et tähtlisandite määramine toimuks üldjuhul või võimaluse korral tähestikulises järjekorras, mitte kohustuslikult kõigil juhtudel. Määruse kavandi sõnastus ei arvesta piisavalt väljakujunenud numeratsioonisüsteemidega tihehoonestusaladel ja tööstuspiirkondades.	Mittearvestatud	Ei pea vajalikuks kavandatud sõnastust muuta. Tähtlisandite tähestikuline järjestamine on oluline põhimõte, mis toetab aadresside üheselt mõistetavust, süsteemsust ja kasutusmugavust. Samas ei rakendata seda põhimõtet praktikas jäigalt. Maa- ja Ruumiamet arvestab aadresside määramisel olemasolevate aadressisüsteemide ning põhjendatud kohalike vajadustega. Näiteks on praktikas võimaldatud jätta tähtlisandeid vahele olukordades, kus on ette näha täiendavate aadresside määramise vajadus tulevikus. See võimaldab vältida hilisemaid

				<p>ulatuslikke aadressimuudatusi ning säilitada aadressisüsteemi loogilisust. Seetõttu leiame, et kehtiv sõnastus võimaldab saavutada soovitud eesmärki, säilitades samal ajal piisava paindlikkuse põhjendatud erandjuhtude lahendamiseks.</p>
52	Eesti Linnade ja Valdade Liit (ELVL)	<p>ELVL leiab, et eelnõu materjalidest ei selgu piisava täpsusega:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) millised Maa- ja Ruumiameti poolt praegu tasuta kasutatavad andmed, teenused ja tooted jäävad ka edaspidi tasuta kättesaadavaks; 2) millised teenused võivad tulevikus muutuda tasuliseks; 3) milline võib olla muudatuste rahaline mõju kohalikele omavalitsustele; 4) kas ja millises ulatuses mõjutavad kavandatavad tasud kohalike omavalitsuste seadusest tulenevate ülesannete täitmist. <p>Palume täiendada seletuskirja mõjude analüüsiga, mis käsitleb eraldi kohalike omavalitsuste finantsmõju ning sisaldab ülevaadet tasuta säilivatest ning tasuliseks muutuvatest teenustest. ELVL peab oluliseks põhimõtet, et kohalikele omavalitsustele nende seadusest tulenevate</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.</p>

		<p>avalike ülesannete täitmiseks vajalikud ruumiandmed, aadressiandmed, topograafilised andmed ja põhilised ruumiandmeteenused oleksid jätkuvalt tasuta kättesaadavad.</p>		
53	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Eelnõu üldeesmärk on parandada ruumiandmete kvaliteeti, kättesaadavust ja kasutatavust. Seletuskiri nimetab aeromöödistusandmeid oluliseks avalikuks hüveks, mida vajavad planeerimine, ehitus, keskkonnahaldus, teadus, ettevõtlus ja kriisireguleerimine. Samal ajal näeb regulatsioon ette, et: avalikus vaates on ortofoto vähemalt 20 cm piksliga; andmed avaldatakse vähemalt kuuekuulise viivitusega; kõik aerolaserskaneerimise punktipilved liigitatakse suletud andmeteks; fotovõrkmodelid ja kaldaerofotod ei ole tavapärast avalikult kättesaadavad; MaRu võib piirata ligipääsu andmete liigi, mahu, ala või detailsuse järgi. Probleem on siin, et piirang rakendub tervetele andmeliikidele automaatselt,</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõus on aeromöödistusandmete juurdepääsu regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Ortofoto avalik vaade on 10 cm ning suletuid aeromöödistusandmeid on muudatusega asendatud piiratud juurdepääsuga aeromöödistusandmeteks.</p>

		<p>mitte üksnes konkreetselt tuvastatud riskiga andmetele. Näiteks kogu aerolaserskaneerimise punktide loetakse seaduse tasandil suletud andmeteks olenemata punktide tihedusest, piirkonnast, andmete vanusest ja sellest, kas andmed üldse võimaldavad inimest või kaitstavat objekti tuvastada. Seega on eelnõu tegelik toime vähemalt osaliselt vastupidine sõnastatud eesmärgile parandada andmete kättesaadavust ja kasutatavust.</p>		
54	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Seletuskirjas öeldakse, et aerolaserskaneerimise punktandmetele ja teistele suletud andmetele on ligipääs võimalik üksnes riigi või kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmiseks. Rakendusmääruse kavandis on aga õigustatud huvi alused palju laiemad. Ligipääsu võib saada ka: teadus- või arendustegevuseks, projekteerimiseks, planeerimiseks, keskkonnamõju hindamiseks või muu rakendusspetsiifilise ülesande lahendamiseks. Kui seletuskiri kirjeldab kavandatavat süsteemi kitsamalt kui rakendusmäärus, tekib küsimus, kas mõjuanalüüsis on üldse hinnatud tegelikku regulatsiooni.</p>	Arvestatud	

55	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Eelnõu § 73⁷ kohaselt võib MaRu osutada tasulisi teenuseid juhul, kui see ei takista õigusaktides sätestatud ülesannete täitmist. Samal ajal: võib MaRu osutada ka tasulisi andmeanalüüse, teenustulu jääb MaRu-le ja MaRu võib kasutada tulu oma põhitegevusega seotud kulude katmiseks. Siin tekib struktuurne vastuolu. Ühelt poolt peavad põhiülesanded olema tasulistest teenustest sõltumatud ja prioriteetsed. Teiselt poolt luuakse MaRu-le majanduslik huvi tasuliste teenuste mahu suurendamiseks, sest nende tulu võib kasutada põhitegevuse rahastamiseks. Eelnõus puuduvad selged mehhanismid kuidas eristatakse põhiülesande ja tasulise tegevuse tööaeg ning kulud; kes kontrollib, et tasulised tööd ei tõrju põhiülesandeid kõrvale; kuidas välditakse maksurahastatud taristu ristsubsideerimist; kuidas kontrollitakse konkurentsimoju ning millal peab MaRu tellimuse tagasi lükkama. Säte „kui see ei takista“ on eesmärk, mitte kontrollimehhanism. Siin on oluline juhtimis- ja huvide konflikti risk.</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Märkuses nimetatud teenused on eelnõust välja jäetud.
----	--------------------------------------	---	----------------------	--

56	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Eelnõu ütleb, et tasuliste teenuste eesmärk on tagada MaRu vara tõhus kasutamine ja teenuste jätkusuutlikkus. Samas võivad teenused hõlmata: võrguteenuste loomist; topograafiliste andmete hõivet; digitaalsete kaardifailide loomist; andmeanalüüsi. Need on tegevused, mida võivad osutada ka eraettevõtjad. ESTGIS osutas, et riigiasutusel on seejuures eelised: alusandmed, maksurahastatud infrastruktuur ja väiksem ettevõtlusrisk. Eelnõu ei selgita piisavalt, kuidas eristatakse: avalikku teenust, kulude hüvitamist ning turul pakutavat lisandväärtusega teenust. Samuti pole selge, miks „vara tõhus kasutamine“ on iseseisev piisav alus riigi sisenemiseks konkurentsiturule. Vara olemasolu ei näita veel, et teenuse osutamine on vajalik või konkurentsineutraalne.</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Märkuses nimetatud teenused on eelnõust välja jäetud.</p>
57	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Eelnõu ja seletuskiri ei anna veenvat vastust küsimusele, miks on valitud lahendused, mis laiendavad MaRu rolli turul, piiravad andmete kasutatavust ja suurendavad keskset halduskoormust, eelistatud alternatiividele. Seletuskirjas on küll mitmel juhul ESTGIS-i tõstatatud riske kaudselt tunnistanud, kuid neid on seejärel hinnatud väheoluliseks või lahendatavaks ilma sisulise täiendava analüüsita. Selline lähenemine ei ole piisav. Kui</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõu koostamisel on kaalutud erinevaid lahendusi ning nende mõjusid on hinnatud seletuskirjas. Eelnõust ei nähtu sellist olulist mõju konkurentsile, innovatsioonile või andmete kasutatavusele, mis põhjendaks täiendava sõltumatu võrdleva analüüsi koostamist. Mõjuanalüüs on koostatud vastavalt eelnõu sisule ja eeldatavale mõjule. Juhime tähelepanu, et eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja</p>

		juhitakse tähelepanu turumõjule, konkurentsiriskile, innovatsiooni pidurdumisele, andmete kasutatavuse vähenemisele ja pikaajalise kompetentsi kahanemisele, ei saa neid seisukohti käsitleda üksnes kitsalt huvigrupi puudutava arvamusena. ESTGIS peab problemaatiliseks, et eelnõu mõjuanalüüsis hinnatakse turumõju mitmel juhul väikeseks või mõõdukaks, kuid selle hinnangu aluseks ei ole esitatud piisavat sõltumatut ega võrdlevat analüüsi.		uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.
58	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Eelnõu koondab MaRu kätte mitu rolli, mida tuleks ruumiandmete ökosüsteemis selgelt lahus hoida. MaRu oleks kavandatud regulatsiooni järgi samaaegselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alusandmete koguja ja haldaja; • AKS-i ja huviobjektide süsteemi keskne pidaja; • aeromöödistusandmete ligipääsu piiraja ja otsustaja; • võrguteenuste arendaja ja osutaja; • tasuliste andmeanalüüsides ja kaarditoodete pakkuja; • ETAK-i tellimuspõhise uuendamise teenuse osutaja; • teatud juhtudel ka KOV-i asemel aadressitoimingute tegija. <p>Koos moodustavad need ülesanded katkematu ahela alusandmete tootmisest ja haldamisest kuni lõpptoodete ja analüüsides</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõuga ei koondata Maa- ja Ruumiametile uusi turutegevusi, vaid korrastatakse ja täpsustatakse avalike ülesannete täitmist ruumiandmete valdkonnas. Eelnõu ei piira erasektori võimalusi pakkuda ruumiandmetel põhinevaid lisandväärtusega teenuseid ning mõjuanalüüsis ei ole tuvastatud olulist konkurentsimoontonutuse või monopoli kujunemise riski. Juhime tähelepanu, et eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.

		<p>müügini. Väikesel Eesti ruumiandmete turul loob see de facto monopoli kujunemise ja erasektori järkjärgulise väljatõrjumise riski. Selline rollide koondumine ei ole neutraalne halduskorralduslik muudatus. See mõjutab otseselt turgu, konkurentsi, andmete kasutatavust, avaliku ja erasektori rollijaotust ning valdkonna innovatsiooni. Seletuskirjas ei ole piisavalt hinnatud, kuidas selline tsentraliseerimine mõjutab pikemas perspektiivis ruumiandmete sektori arengut. ESTGIS-i hinnangul peab riigi roll ruumiandmete valdkonnas olema selgelt piiritletud. Riik peab tagama kvaliteetsed ja ajakohased alusandmed, ühtsed standardid, avatud ja hästi dokumenteeritud liidesed ning andmete võrdse kättesaadavuse. Lisandväärtusega teenuste, analüüside, visualiseeringute, kasutajapõhiste kaarditoodete ja erilahenduste arendamine peab jääma toimiva turu ülesandeks, kui erasektoril on vastav võimekus olemas.</p>		
--	--	---	--	--

59	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Eelnõu käsitleb aeromöödistusandmete puhul peamise probleemina eraelu puutumatuse ja julgeoleku riske. ESTGIS nõustub, et neid küsimusi tuleb arvestada, kuid kavandatud lahendused ei ole piisavalt proportsionaalsed. Eraldusvõime piiramine, ajaline viivitus, suletud andmestikud ja õigustatud huvi kontroll võivad oluliselt vähendada andmete praktilist väärtust. Kõrge kvaliteediga ruumiandmed on vajalikud teadus- ja arendustegevuseks, kaugseireks, masinõppeks, ruumianalüüsiks, keskkonnaseireks, metsanduseks, põllumajanduseks, linnaplaneerimiseks, kriisijuhtimiseks ja uute teenuste arendamiseks. Kui ligipääs muutub keerukaks, ebaselgeks või haldusotsustest sõltuvaks, väheneb Eesti ruumiandmete kasutamine nii teaduses kui ettevõtluses. Teadus- ja arendustegevuse nimetamine üheks õigustatud huvi näiteks ei ole piisav. See ei taga tegelikku õiguskindlust ega stabiilset andmekasutust. ESTGIS peab vajalikuks sätestada teadus- ja arendustegevusele eraldi lihtsustatud ja selge ligipääsukord.</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõus on aeromöödistusandmete juurdepääsu regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud, aeromöödistusandmetele on tagatud juurdepääsu kord.</p>
----	--------------------------------------	--	----------------------	---

60	Eesti Geoinformaatika Selts (ESTGIS)	<p>Eelnõu seletuskirjas märgitakse mitmel juhul, et kavandatud muudatuste mõju ettevõtjatele on väike või mõõdukas. ESTGIS ei nõustu sellise hinnanguga. Ruumiandmete turg Eestis on väike, spetsialiseerunud ja piiratud mahuga. Just seetõttu võib riigi sisenemine lisandväärtusega teenuste turule omada oluliselt suuremat mõju kui suurematel turgudel. Kui MaRu pakub teenuseid, mis põhinevad maksurahast kogutud alusandmetel, riiklikul taristul ja avaliku võimu positsioonil, ei ole konkurents erasektoriga võrdne isegi juhul, kui teenus on kulupõhine. Eelnõu ei sätesta avalike ülesannete ja tasuliste teenuste eraldi kuluarvestust, ristsubsideerimise vältimise korda ega sõltumatut kontrolli. Seetõttu ei ole võimalik hinnata, kas kaartide, analüüside ja muude teenuste hind sisaldab kõiki taristu, andmete, personali ja tugiteenuste tegelikke kulusid. Kulupõhisus ei kõrvalda konkurentsimoontonust. Riigi käsutuses on andmed, taristu, institutsionaalne usaldus, avaliku sektori ligipääsukanalid ja püsiarahastus. Erasektor kannab samal ajal äririski, arenduskulu, turunduskulu ja vastutab oma investeeringute tasuvuse eest. Sellises olukorras võib riigi teenusepakkumine vähendada ettevõtete motivatsiooni investeerida uutesse</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõuga ei laiendata Maa- ja Ruumiameti tegevust üldiseks äritegevuseks ega anta ametile ülesannet pakkuda erasektoriga konkureerivaid teenuseid väljaspool tema põhitegevust. Tasu eesmärk on katta konkreetsete teenuste osutamisega seotud kulud. Märkuses esitatud võimalikud mõjud on prognoositavad riskid, mille realiseerumist ega ulatust ei ole põhjendatud objektiivsete andmete või analüüsidega. Juhime tähelepanu, et eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.</p>
----	--------------------------------------	---	----------------------	--

		<p>ruumiandmeteenustesse ning kahjustada valdkonna innovatsiooni. Erasektori nõrgenemise korral väheneb ka riigi enda valikuvõimalus teenuseid turult hankida. Pikemas vaates võib tekkida olukord, kus nii avalik kui erasektor sõltuvad ühest teenusepakkujast ning alternatiivne kompetents on turult kadunud. Seetõttu tuleb enne MaRu tasuliste teenuste regulatsiooni laiendamist teha eraldi ja põhjalik konkurentsi- ja turumõju analüüs.</p>		
61	Eesti Kindlustusseltside Liit (EKsL)	<p>Eelnõu kohaselt on rakendavate piirangute põhjuseks eraelu puutumatuse tagamine. Kindlustusandjad vajavad ligipääsu detailsemate ortofotode ja kaldaerofotode võrguteenustele vaid kindlustusteenusega seotud toimingute läbiviimiseks, kusjuures kindlustustegevuse seaduse (KindlTS) kohaselt on kindlustusandjatel õigus selleks saada juurdepääs kliendi isikuandmetele. Eraelu puutumatuse osas võiks kohaldada isikuandmete kaitsega analoogi. Vastavalt KindlTS § 219 lg 1 p 1 tuleb riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusel, tervishoiuteenuse osutajal, kindlustusandjal või muul kolmandal isikul kindlustuslepingu täitmiseks ja selle</p>	Arvestatud	

		<p>täitmise tagamiseks või tagasinõuete esitamiseks vajalikke isikuandmeid kindlustusandjale edastada või võimaldada neile juurdepääs. Nimetatud norm on asjakohane § 73⁵ lg 1 mõttes, kui muu seadusest tulenev alus. Teeme ettepaneku täiendada õigusakte selliselt, et kindlustusandjatel oleks autenditud kasutajatena juurdepääs detailsemate ortofotode ja kaldaerofotode võrguteenustele. Palume vastavalt täiendada ka eelnõu seletuskira, et sealt nähtuks kindlustusandjate õigus andmeid (§ 73⁴, § 73⁵) kõnealustel andmetöötluseesmärkidel töödelda.</p>		
62	AS Metrosert	<p>Teeme ettepaneku olukorras, kus muudatustega ei kehtestata seadmetele täpsusnõudeid, kehtestada miinimumnõudena, et kalibreerimistulemuse alusel peab olema võimalik hinnata seadme sobivust vastava piirveaga mõõtmiste tegemiseks.</p>	Mittearvestatud	<p>Kalibreerimistulemuste sisu ja nende alusel seadme kasutuskõlblikkuse hindamine on kalibreerimismetoodika küsimus, mida ei ole otstarbekas seaduse või määruse tasandil reguleerida. Kalibreerimise nõuded ja metoodikad lähtuvad valdkonnas kasutatavatest standarditest ning rahvusvahelistest tavadest ega ole üksnes siseriikliku regulatsiooni küsimus.</p>

63	Siseministeerium	<p>Ligipääsumudeli ja punktipilve andmete kättesaadavuse vastuolu. Seletuskirjas kirjeldatud neljatasandiline ligipääsumudel näeb ette, et riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele on ette nähtud eraldi ligipääsutase (avaliku vaate, autenditud kasutaja ja suletud andmete tasemetest eristuv riigi- ja kohaliku omavalitsuse tasand), mis hõlmab nende ülesannete täitmiseks ka aerolaskeskaneerimise punktipilve andmed. Eelnõuga kehtestatavas § 73⁵ lõikes 2 on sätestatud, et punktipilve failid on suletud andmed. Erinevalt § 73³ lõikest 2, mis näeb ette riigi- ja kohaliku omavalitsuse (KOV) asutustele ette erandi muude aeromõõdistusandmete puhul, ei ole §-s 73⁵ sellist erandit sätestatud. Seetõttu ei ole riigi- ja KOV-asutustel õigust punktipilve andmetele ligi pääseda, kuigi seletuskirjas kirjeldatud ligipääsumudel seda eeldab. Palume § 73⁵ lõiget 2 täiendada erandiga riigi- ja KOV-asutuste jaoks, analoogselt § 73³ lõikes 2 sätestatuga.</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on aeromõõdistusandmete juurdepääsu regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.
64	Siseministeerium	<p>Suletud aeromõõdistusandmete juurdepääsupiirangu õiguslik alus. Eelnõuga kehtestatavas §-s 73⁵ on sätestatud "suletud aeromõõdistusandmete" mõiste, mis kujutab endast uut liiki juurdepääsupiirangut väljaspool avaliku teabe seaduse § 35 loetelu. Palume</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on aeromõõdistusandmete juurdepääsu regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.

		<p>selgitada, kas selle piirangu õiguslikuks aluseks on avaliku teabe seadus (ja kui, siis täpselt milline säte) või luuakse eelnõuga iseseisev, AvTS-ist sõltumatu juurdepääsupiirangu alus. Kuna juurdepääsupiirangud avalikule teabele peavad tulenema seadusest, palume selguse puudumisel eelnõu vastavalt täiendada.</p>		
65	Siseministeerium	<p>Palume eelnõusse lisada või täpsustada järgmised kaitsemeetmed autenditud kasutajate ligipääsu kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Logide säilitustähtaeg. Autentimine loob uue isikuandmete kogumi — andmestiku selle kohta, kes ja millist ala ning millal vaatas. Eelnõu ei näe praegu ette, kui kaua selliseid andmeid säilitatakse. Isikuandmete säilitustähtaeg on isikuandmete kaitse põhimõtete kohaselt oluline element, mis peab olema kehtestatud seaduse, mitte määruse tasandil. Palume kehtestada tähtaja seadusega. • Edasiandmise keeld. Palume hinnata vajadust sätestada täiendav kaitsemeede, mille kohaselt autenditud kasutaja, kellele võimaldatakse ligipääs aeromöödistusandmetele, ei või neid ilma õigusliku aluseta edasi anda kolmandatele isikutele. • Juurdepääsupiirangu säilimine allalaaditud andmetel. Kui autenditud 	Mittearvestatud	<p>Eelnõuga ei kavandata andmekasutuse logimist ega täiendavaid piiranguid andmete edasiandmisele. Logimise vajadus, ulatus ja tehniline teostatavus vajavad täiendavat analüüsi. Andmete edasisele töötlemisele, kasutamisele ja avalikustamisele kohaldatakse üldist õigusraamistikku, sealhulgas avaliku teabe seadust.</p>

		kasutaja poolt alla laaditud andmed muutuvad asutuse enda avalikuks teabeks (nt dokumendiringluses), tuleb tagada, et neile kohalduks jätkuvalt asjakohane juurdepääsupiirang. Palume selgitada, millisest õiguslikust alusest (sh kas AvTS § 35) selline piirang sel juhul tuleneks.		
66	Siseministeerium	Hägustamise praktilised riskid ja juba avalikustatud detailandmete käsitus. Suure eraldusvõimega ortofotod ja aerolaserskaneerimise punktipilved on aastaid olnud vabalt allalaaditavad ning on juba kolmandate osapoolte süsteemides kasutusel. Palume selgitada, kas ja kuidas kavatsetakse käsitleda selliseid juba avaldatud ja levinud detailandmeid.	Selgitatud	Eelnõuga ei kavandata juba avaldatud andmete tagantjärele muutmist ega eemaldamist.
67	Siseministeerium	Juhime lisaks tähelepanu, et hägustamise rakendamisel tuleks arvestada selle praktilise mõjuga: hägustatud ala on iseenesest signaal, et tegemist on julgeoleku seisukohalt tähelepanuväärse objektiga. Palume selgitada, kas ja kuidas seda riski hägustamise kavandamisel arvesse võetakse.	Selgitatud	Hägustamise vajaduse ja ulatuse määravad pädevad julgeolekuasutused riskihinnangu alusel, arvestades sealjuures ka hägustamise võimalikke kõrvalmõjusid. Maa- ja Ruumiamet toetab protsessi asjakohase tehnilise sisendiga.

68	Siseministeerium	<p>Pädevate asutuste võimalus alutada aeromõõdistusandmete hāgustamise menetlus enne andmete avalikustamist. Eelnōuga kehtestatava § 73⁶ punkti 4 alusel kehtestab valdkonna eest vastutav minister määruſega aeromõõdistusandmete hāgustamise taotluse esitamise ja lahendamise korra. Seletuskirjas (lk 25) mārgitud avalikustamise viivitus (6–12 kuud) eeldab, et hāgustamist sooviv asutus saab taotluse esitada enne andmete avalikustamist. Praegu jääb ebaselgeks, kuidas ja millal jõuab asutuseſi teave eelseisvast aeromõõdistamisest. Palume seetōttu täpsustada, kas ja kuidas Maa- ja Ruumiamet teavitab asutusi etteulatuvalt kavandatavast aeromõõdistamisest, et hāgustamistaotlus oleks võimalik esitada enne, mitte alles pärast andmete avalikuks muutumist.</p>	Selgitatud	<p>Aeromõõdistamise piirkondade kohta avaldatakse teave Maa- ja Ruumiameti veebilehel. Hāgustatavate objektide loetelu on koordineeritud koostōōs Luurekeskuse, Siseministeeriumi ja Justiitsministeeriumiga.</p>
69	Siseministeerium	<p>Ligipāāsu peatamise taotlemise kord. Seletuskirjas (lk 24) on § 73⁴ lōike 3 selgituseſena mārgitud, et ligipāāsu peatamiseks vōi lõpetamiseks julgeoleku- vōi avaliku korra kaalutlustel pädeva asutuse taotlusel. Eelnōuga täiendatavas §-s 73⁴ endas puudub aga regulatsioon selle kohta, kuidas sellist taotlust esitada saab. Seetōttu ei ole seletuskirjas kirjeldatu praegu normina reguleeritud. Palume seaduse</p>	Arvestatud	

		sätteid täiendada, et kirjeldatud võimalus oleks ka õiguslikult sätestatud.		
70	Siseministeerium	Riigikaitse objektide mõiste täpsustamine. Lisa 8 § 48 lõike 2 kohaselt rakendatakse aeromöödistusandmete häägustamist "riigikaitse objektide ja muude julgeolekuriskide maandamiseks". Riigikaitse ehitise (Kaitseväe valitsemisala ehitise) ja riigikaitseobjekti mõisted ei ole samatähenduslikud. Palume mõiste sõnastada nii, et häägustamise regulatsioon katab selgelt ka riigikaitseobjektid, mitte üksnes riigikaitse ehitised.	Arvestatud	
71	Siseministeerium	Sõnastuse täpsustamine julgeolekuriski käsitlevas sättes. Lisa 8 § 47 lõike 1 punktis 8 on kasutatud sõnastust "andmed, mille avaldamisega kaasneb ebaproportsionaalne risk riigi julgeolekule". Palume see asendada sõnastusega "oht riigi julgeolekule", mis on kasutusel ka kehtivas õiguses (nt välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 78 lg 1 p 4, välismaalaste seaduse § 211 ¹), tagamaks õigusterminoloogia ühtsuse.	Arvestatud	

72	Siseministeerium	Geodeetiliste punktide andmekogu ja ESTPOS teenuste isikuandmed. Palume selgitada, milliseid isikuandmete kategooriaid geodeetiliste punktide andmekogus ja ESTPOS teenuste osutamisel töödeldakse, millisel õiguslikul alusel need andmed kogutakse ning milline on nende säilitamistähtaeg. Praegu ei ole see eelnõust ega seletuskirjast üheselt selge.	Arvestatud	
73	Siseministeerium	Töö teostajate andmete alaline säilitamine. Eelnõu § 1 punktiga 30 nähakse ette töö teostajate üldandmete (isikuandmed) alaline säilitamine. Selgitustest ei nähtu, miks selline alaline säilitamine on vajalik. Palume seda andmesubjekti õiguste vaates põhjendada. Lisaks palume täpsustada, kas ja millises ulatuses need andmed avalikustatakse, arvestades nii kehtivat kui eelnõu § 1 punktiga 33 muudetavat §-i 38.	Arvestatud	
74	Siseministeerium	Arhiveeritavate isikuandmete säilitustähtaeg ja kaitsemeetmed. Eelnõu § 1 punkt 110 näeb ette senise andmestiku arhiveerimise. Kuna isikuandmete arhiveerimine kujutab endast isikuandmete jätkuvat töötlemist, peab seadus ette nägema säilitamise lõpptähtaja ning kaitsemeetmed, nagu anonüümimine, pseudonüümimine või juurdepääsupiirangud. Need näivad eelnõust praegu puuduvat. Palume need lisada.	Selgitatud	Riikliku kohanimeregistri andmed arhiveeritakse. Arhiveerimise all peetakse silmas andmete üleandmist Rahvusarhiivile. Aadressiandmete süsteemi infosüsteemi andmeid ei arhiveerita eraldi, kuna need viiakse üle AKS-i infosüsteemi. Eraldi säilitustähtaja, anonüümimise või pseudonüümimise regulatsiooni lisamine ei ole vajalik, kuna arhiveerimine toimub arhiiviseaduse tähenduses arhivaalina ja sama seaduse alusel püsivalt.

75	Siseministeerium	Isikuandmete regulatsiooni tasand. Isikuandmete kategooriad, säilitustähtajad ja andmesubjekti õiguste piiramine on olulised isikuandmete töötlemise tingimused, mis peaksid isikuandmete kaitse põhimõtete kohaselt olema sätestatud seaduse, mitte rakendusakti tasandil. Palume hinnata, kas osa Lisas 6 kavandatud isikuandmete töötlemise regulatsioonist vajab seaduse tasandil reguleerimist.	Arvestatud	
76	Siseministeerium	Viited isikuandmete kaitse õiguslikule raamistikule. Seletuskirja punktist 5 puudub viide isikuandmete kaitse üldmäärusele (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679) ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklile 8, millega eelnõul on otsene puutumus isikuandmete töötlemise laienemise kaudu. Palume need viited seletuskirja lisada.	Arvestatud	
77	Siseministeerium	Rahvastikuregistri seaduse kooskõla eelnõuga. Rahvastikuregistri seaduse §-des 70, 73 ja 94 kasutatakse jätkuvalt mõisteid "aadressiandmete süsteem" ja "aadressiandmete süsteemi infosüsteem", samas kui eelnõu kehtestab uue mõiste AKS. Neid sätteid eelnõuga ei muudeta. Palume need viited rahvastikuregistri seaduses eelnõu raames läbivalt üle vaadata ja ühtlustada.	Arvestatud	

78	Siseministeerium	<p>Palume seletuskirja punktis 7.2 esitatud muudetavate rakendusaktide loetelu täiendada vähemalt järgmiste siseministri määrustega, milles sisalduvad viited aadressiandmete süsteemi infosüsteemile vajavad samuti AKS-iga ühtlustamist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Elukohaandmete rahvastikuregistrisse kandmise kord, vormid ja nende täitmise juhend"; • "Hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogu põhimäärus"; • "Päästeinfosüsteemi asutamine ja päästeinfosüsteemi pidamise põhimäärus"; • "Teenistus- ja tsiviilrelvade registri põhimäärus". 	Arvestatud	
79	Siseministeerium	<p>Rahvastikuregistrist edastatavate andmete koosseis ja õiguslik alus. Lisa 2 rakendusakti kavandi § 6 lõike 1 punktis 4 on nimetatud andmete saamist Siseministeeriumilt (rahvastikuregistrist), kuid andmete täpne koosseis, eesmärk ja õiguslik alus ei ole eelnõust selgelt nähtavad. Kuna andmete esitamine AKS-i on reguleeritud ruumiandmete seaduse §-s 61, tuleks selles sättes selgelt kindlaks määrata, milliseid andmeid (vähemalt andmekategooriate tasemel), millisest andmekogust ja millisel eesmärgil soovitakse. Arvestades andmete seotust rahvastikuregistri andmestikuga, peame põhjendatuks andmete koosseisu, allika ja töötlemise eesmärgi täpsemat</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Andmete täpne koosseis on asjakohane sätestada rakendusaktis, kus see on ka kehtivas regulatsioonis tehtud. Isikuandmete töötlemist käsitlev regulatsioon on täiendavalt üle vaadatud.</p>

		reguleerimist seaduse tasandil. Sama probleem esineb ka Lisa 6 §-s 14 ¹ , kus on isikuandmetena nimetatud nimi, e-posti aadress ja isikukood, kuid ei ole märgitud, millisest andmekogust need andmed pärinevad.		
80	Siseministeerium	Lisaks jääb ebaselgeks rahvastikuregistri ja tulevase AKS-i infosüsteemi vahelise andmevahetuse eesmärk ja toimimisloogika. Lisa 2 rakendusakti kavandi § 6 lõike 1 punktist 4 nähtub, et Siseministeerium esitab AKS-i infosüsteemile andmeid Eesti rahvastikuregistris kehtiva elukoha ja lisa-aadressina kasutatavate aadressiandmete kohta. Samas kontrollitakse kehtiva korralduse kohaselt rahvastikuregistrisse kantava Eesti aadressi olemasolu aadressiandmete süsteemist (ADS). Eelnõust ega rakendusaktide kavanditest ei nähtu piisavalt selgelt, millise eesmärgi täitmiseks on vajalik andmete edastamine rahvastikuregistrist AKS-i infosüsteemi. Palume selgitada kavandatava andmevahetuse eesmärki, sisu ja toimimispõhimõtteid ning seda, millist lisandväärtust annab kavandatav lahendus võrreldes senise andmevahetuse loogikaga.	Selgitatud	Rahvastikuregistri seose olemasolu AKS-is on vajalik aadressi unikaalsuse tagamiseks, kuna rahvastikuregistri andmetega seotud aadressobjekt peab olema üheselt eristatav ja ruumis leitav. Samuti võimaldab see kontrollida aadressiandmete ja elukohaandmete kooskõla, vältida olukordi, kus isikud jäävad seotuks kehtetute või vigaste aadressidega, ning hinnata aadressimuudatuste mõju enne muudatuste rakendamist. AKS-is ei säilitata rahvastikuregistrist aadressobjektiga seotud isikute andmeid, vaid üksnes teavet rahvastikuregistri seose olemasolu kohta.

81	Siseministeerium	AKS-i andmete informatiivse tähenduse ja kohustusliku kasutamise vastuolu. Eelnõuga lisatavas §-s 62 ² on sätestatud, et AKS-i andmetel on informatiivne tähendus, samas kui § 59 muudab AKS-i kasutamise kohustuslikuks. Palume selgitada, mida "informatiivne tähendus" praktikas tähendab ning kuidas see suhestub andmete kasutamise kohustuslikkusega.	Selgitatud	AKS-i andmed pärinevad valdavas osas teistest riiklikest andmekogudest, sealhulgas ehtisregistrist ja Eesti topograafia andmekogust. Kuna lähteandmetel puudub päritoluandmekogudes iseseisev õiguslik tähendus, ei omanda need sellist tähendust ka AKS-is. AKS-i eesmärk ei ole luua uut õiguslikku staatust, vaid tagada aadressi- ja kohanimeandmete ühtne töötlemine ning kasutamine. Samas on koha-aadresside ja kohanime kasutamine seadusest tulenevalt kohustuslik, kuna nendele puuduvad alternatiivsed riiklikud identifitseerimisvahendid. Ruumiandmete seaduse kohaselt tagab AKS aadressiobjektide ja kohanime üheselt mõistetava identifitseerimise nii nende asukohas kui ka eri andmekogudes ning koha-aadresside ja kohanime määramise ning aadressi- ja kohanimeandmete töötlemise ühtse korralduse.
82	Siseministeerium	Aadressi automaatse määramise teavitamise kord. Eelnõuga muudetav § 55 lõige 2 näeb ette, et kui aadressiobjekti omanik ei esita koha-aadressi määramise või muutmise kohta kirjalikku arvamust 15 päeva jooksul teate saamisest, loetakse ta muudatusega nõustunuks. Palume selgitada, kuidas tagatakse praktikas, et omanik saab teate muudatusest reaalselt ja õigeaegselt kätte ning talle on tagatud	Arvestatud	

		<p>tegelik võimalus enne otsuse tegemist oma arvamust avaldada, arvestades, et arvamuse esitamata jätmine loetakse nõustumiseks kavandatava muudatusega. Peame oluliseks, et aadressiobjekti omaniku teavitamise kord ja muudatustest teavitamise praktiline korraldus oleksid seletuskirjas või õigusaktis selgemalt kirjeldatud.</p>		
83	Siseministeerium	<p>Kohaliku omavalitsuse vaikimise tõlgendamine nõusolekuna. Eelnõuga täiendatav § 48 lõike 8 kohaselt muudab AKS-i vastutav töötaja objekti kehtetuks, kui kohalik omavalitsus ei vasta 30 päeva jooksul arvamuse küsimisele aadressiobjekti kehtetuks tunnistamise kohta. Selline vaikimise tõlgendamine nõusolekuna andmete kustutamiseks on riskantne lahendus, kuna see ei taga, et otsus tehakse KOV-i tegeliku seisukoha alusel. Palume kaaluda selle lahenduse võimalikke alternatiive.</p>	Arvestatud	
84	Siseministeerium	<p>Aadressiandmete parandamise ja vaidlustamise menetluse puudumine. Lisa 2 § 6 lõike 3 kohaselt ei ole AKS-i vastutav töötaja kohustatud kontrollima andmete sisulist õigsust — üksnes kooskõla nõuete ja varem registreeritud andmetega (§ 10 lg 2). Eelnõust puudub aga menetlus, mille kaudu isik saab enda kinnisasja kohta käivat ekslikke aadressiandmeid vaidlustada või parandada. Palume selline</p>	Arvestatud	

		menetlus eelnõusse lisada, et tagada isikutele reaalne võimalus oma õigusi kaitsta.		
85	Siseministeerium	Vastuolu avalikustatavate andmete ulatuses. Lisaga 8 muudetavas määruses on sätestatud, et aeromöödistusandmete häägustamist rakendatakse riigikaitseliste objektide ja muude julgeolekuriskide maandamiseks, mistõttu selliste objektide detailandmed avalikkusele kättesaadavaks ei tehta. Samal ajal on Lisa 2 kavandis sätestatud, et AKS-i infosüsteemis avalikustatakse samast lähteandmestikust tuletatud andmed — hoonete ruumikujud, sissepääsude korrused, ligipääsuandmed ja huviobjektid — ilma, et selleks oleks ette nähtud piiranguvõimalust riigikaitseliste objektide või muude julgeolekuriskide osas. Palume seda vastuolu selgitada ja hinnata, sh kas ja kuidas mõjutab see Lisaga 8 taotletavat julgeoleku eesmärki ning kas on vajalik kehtestada ka avalikustatavatele andmetele piirangu seadmise võimalus riigikaitseliste objektide ja muude julgeolekuriskide osas.	Mittearvestatud	AKS-is ei töödelda ega säilitata piiratud juurdepääsuga andmeid. Andmeid, mida ei tohi avalikustada, ei edastata AKS-i päritoluandmekogudest ega sisestata sinna kohaliku omavalitsuse üksuste poolt. AKS saab andmed teistest andmekogudest andmevahetusteenuste kaudu, mille vahendusel edastatakse üksnes avalikud andmed. AKS-i andmete valikuline või ulatuslik piiramine oleks vastuolus süsteemi eesmärgiga tagada aadressiobjektide ja kohanime üheselt mõistetav identifitseerimine ning aadressi- ja kohanimeandmete ühtne kasutamine.

86	Siseministeerium	<p>Palume seletuskirja täiendada järgmiste hinnangutega:</p> <p>Valitsemisala infosüsteemide arendusvajadus üleminekul AKS-ile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politsei- ja Piirivalveameti infosüsteemid (Apollo, KILP, MISx) ning Häirekeskuse SOS-süsteem kasutavad praegu aadressiandmete süsteemi (ADS). AKS-ile üleminek eeldab nende süsteemide arendamist, sealhulgas PPA andmevahetuse X-tee teenuste ümberseadistamist. Seletuskirjas (lk 49–50) viidatud Euroopa Liidu taasterahastu (NextGenerationEU) vahendid on ette nähtud AKS-i infosüsteemi enda, mitte Siseministeeriumi valitsemisala asutuste (PPA, Häirekeskus, SMIT) infosüsteemide kohandamise rahastamiseks. Palume koostada hinnang, mis kirjeldab valitsemisala asutuste infosüsteemide tehnilisi muudatusi ja nende rahastamisallikat. • Lisaks võib AKS-i andmete muutmise ja kehtetuks tunnistamise regulatsioon mõjutada rahvastikuregistri iseteenindusportaali ja menetlustarkvara tööprotsesse. Eelkõige vajavad täiendavat analüüsi aadressimuudatuste mõju rahvastikuregistri automatmenetlustele, mõju kinnistusraamatuga seotud päringutele ja aadressi kontrollimise loogikale, samuti olukorrad, kus erinevatel 	Mittearvestatud	<p>Tehniliselt toimivad Aadressiandmete süsteem ja Kohanimeregister juba ühtses AKS-i tehnilises lahenduses eraldi moodulitena. Seega AKS on tänaseks suures osas välja arendatud kehtiva õigusregulatsiooni raames. Kõiki Aadressiandmete süsteemi tarbijaid on varakult teavitatud uute teenuste kasutusele võtmise vajadusest, teenustes ei ole suuri sisuslisi muudatusi ja neid ei ole ette näha ka siis kui eelnõu kohane regulatsioon kehtima hakkab. Peamine muutus seisneb selles, et uutes AKS-i teenustes on nüüd tehniline formaat kaasaegsem (varem SOAP-teenused, nüüd REST-teenused). Sarnase REST teenustele ülemineku tegi hiljuti ka SMIT nt rahvastikuregistri poolt pakutavate teenuste osas ja sellega kaasnevalt tegi ka MaRu oma infosüsteemides vastavad arendused. Seega sellised üleminekud on riigi infosüsteemis tavapärased ja mahuvad üldjuhul tavalise infosüsteemi ülalhoiu kulude hulka. Tarbijatele vastu tulles, on MaRu teinud ka REST teenustele lisaks uued sama sisulised SOAP teenused, mida saab kasutada käesoleva aasta lõpuni. Viimase suhtluse kohaselt on SMIT lubanud rahvastikuregistri andmevahetusel üle minna AKS-i SOAP- teenustele 2026 augusti kuu jooksul ja REST-teenustele 2026 aasta lõpuks.</p>
----	------------------	---	-----------------	--

		<p>objektidel võib esineda sama aadressitekst ning vajadus saada aegsasti testandmeid ja selgitusi süsteemide kohandamiseks, testimiseks ja kasutuselevõtuks valmistumiseks. Palume neid mõjusid hinnata ja kajastada seletuskirjas.</p>		
87	Siseministeerium	<p>Samuti juhime tähelepanu, et aeromõõdistusandmete piiratud ligipääsuga andmete kasutuselevõtuga seotud arendustööde vajadus sõltub tulevasest tehnilisest lahendusest ning valitsemisala asutuste tegelikest kasutusvajadustest. Määruse kavandi kohaselt võimaldatakse teatud detailsusega aeromõõdistusandmetele ligipääs üksnes autenditud kasutajatele, mistõttu võib kaasneda täiendav arendusvajadus. Selle töö mahtu ei ole praegu võimalik piisava täpsusega hinnata, mistõttu palume seda</p>	Arvestatud	

		mõju arvestada eelnõu mõjude kirjeldamisel.		
88	Siseministeerium	Rakendamise tähtja realistlikkus Siseministeeriumi valitsemisala asutustele. Eelnõu § 1 punkti 111 kohaselt tuleb infosüsteemid ruumiandmete seaduse §-ga 59 vastavusse viia hiljemalt 1. märtsiks 2027. a. Arvestades eelnevalt kirjeldatud arendusvajadusi, palume hinnata, kas see tähtaeg on Siseministeeriumi valitsemisala asutustele reaalselt saavutatav.	Selgitatud	AKS-i uute teenuste valmimisest ja uutele teenustele ülemineku vajadusest on MaRu teavitanud kõiki tarbijaid varakult. Samuti on suuremate tarbijatega, sealhulgas SMIT-i ja Siseministeeriumiga AKS-i teenuste muudatuste osas läbi räägitud. X-tee 2026 aasta juuni kohta käiva raporti alusel SMIT juba osaliselt kasutab AKS-i uusi REST X-tee teenuseid, Rahvastikuregistri osas on teadaolev plaan uutele SOAP-teenustele 2026 augustis ja REST-teenustele detsembris. Seega eeldame, et uute teenuste kasutusele võtmine sujub plaanipäraselt ja ei too kaasa suuremaid kõrvalmõjusid.
89	Siseministeerium	Maa- ja Ruumiameti tasuliste teenuste mõju Siseministeeriumi valitsemisala eelarvele. Eelnõu § 1 punkti 3 kohaselt võib Maa- ja Ruumiamet kehtestada teenuse tellijale kohustuse hüvitada teatud võrguteenuste väljatöötamise, ajakohastamise või uuendamisega seotud kulud. Palume selgitada, kas ja millises ulatuses hakkab Siseministeeriumi valitsemisala neid tasulisi teenuseid kasutama ning milline on nende mõju valitsemisala eelarvele, sh kas tegemist on	Selgitatud	SMIT-ile edastatakse praegu huvipunktide (POI) andmeid ning aluskaardi aluskomplekti andmeid. Muude Maa- ja Ruumiameti teenuste kasutamine jääb ka edaspidi tasuta. Täiendavad kulud võivad kaasneda üksnes juhul, kui tekib vajadus rakendada arendusi kõrgema lahutusvõimega ortofotodele juurdepääsu võimaldamiseks. Päästeametiga on sõlmitud leping, mille alusel tehakse varjumiskohtade X-GIS rakenduse arendus- ja uuendustöid.

		teenustega, mille soetamine eeldab riigihangete seaduse kohaldamist.		
90	Siseministeerium	Geodeetilise märgi paigaldamine ehitisel. Eelnõu § 1 punktiga 6 muudetav § 23 lõige 1 näeb ette kinnisasja omaniku kohustuse taluda geodeetilise märgi paigaldamist <i>ehitisel</i> , samas kui kehtiv regulatsioon lubab märgi paigaldamist üksnes <i>ehitisele</i> . Palume seletuskirjas selgitada, milles seisneb erinevus senise ja kavandatava regulatsiooni vahel ning milliseid täiendavaid kohustusi või piiranguid see kinnisasja omanikule kaasa toob.	Arvestatud	
91	Siseministeerium	Tähtaja pikendamise õiguse piiritlemine. Eelnõu § 1 punktiga 20 lisatav § 33 ¹ lõige 7 lubab Maa- ja Ruumiametil menetlustähtaega pikendada põhjendatud juhul, ilma pikendamiste arvu või kestust piiramata. Palume kaaluda selle õiguse täiendavat piiritlemist, nähes ette pikendamise ulatuse või maksimaalse kestuse, et tagada menetluse kestuse ettenähtavus ja läbipaistvus.	Arvestatud	

92	Siseministeerium	Andmeanalüüsi teenuse eesmärk, andmeallikad ja õiguslik alus. Eelnõu § 1 punktiga 104 lisatava peatüki 8 ¹ kohaselt võib Maa- ja Ruumiamet osutada andmeanalüüsi teenuseid. Palume täpsustada ja põhjendada andmeanalüüsi teenuse osutamise eesmärki, kasutatavaid andmeallikaid, töödeldavate andmete ulatust ning vastava andmetöötluse õiguslikku alust, sealhulgas selgitada, kas ja millistel tingimustel on lubatud kasutada või koondada erinevate andmekogude andmeid.	Selgitatud	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud. Andmeanalüüsi teenus on regulatsioonist välja jäetud.
93	Kaitseministeerium	Kaitseministeeriumi vastusele seatud AvTS § 35 lg 1 p 3 (1) alusel juurdepääsupiirang kuni 14.09.2031.		
94	Justiits- Digiministeerium ja	Juhime tähelepanu, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) kohaselt peab liikmesriik konsulteerima järelevalveasutusega (Andmekaitse Inspektsiooniga), kui koostamisel on riigi parlamendis vastu võetava õigusakti eelnõu või sellisel õigusaktil põhinev rakendusakt, mis seondub isikuandmete töötlemisega (vt IKÜM art 36 lg 4). Tavaliselt on selle kohustuse täitmiseks AKI kaasatud eelnõu esimese kooskõlastusringi raames arvamuse küsimise näol. Vastavalt IKÜM artiklile 52 tegutseb AKI IKÜM-iga kooskõlas antud ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täiesti sõltumatult. Tulenevalt	Arvestatud	

			eelnevast peab eelnõu koostaja ise eelnõu AKI-le edastama. Palume seda teha.		
95	Justiits- Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punkt 29 (muudetav RAS § 36 lõige 2) näeb ette andmekogu põhimääruse volituse raamid. Palume täiendada andmekogu volitusnormi raame ka andmeandjatega. Lisaks sellele juhime tähelepanu, et kui andmekogu kõiki andmeid ei säilitata sama kaua, siis tuleb põhimääruse volitusnormis näha ette ka volitus täpsete säilitustähtaegade määramiseks. Palume eelnõu täpsustada.	Arvestatud	
96	Justiits- Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punktiga 30 (kavandatavad RAS § 36 lõiked 4 ja 5) nähakse ette, et andmekogus töödeldakse geodeetilise töö tegija üldandmeid ja andmekogu andmeid säilitatakse alaliselt. Seletuskirjas on selgitatud küll andmekogu andmete alalise säilitamise vajadust, kuid selgusetuks jääb, miks on vaja alaliselt säilitada ka geodeetilise töö tegija üldandmeid. Palume seletuskirjas põhjendada, kuidas omab töö tegija nimi ja isikukood tähtsust näiteks 75 aasta pärast.	Arvestatud	
97	Justiits- Digiministeerium	ja	Juhime tähelepanu, et muuta tuleb ka kehtivat RAS § 36 lõiget 3, kuna andmekogu vastutav töötaja tuleb määrata	Arvestatud	

			kindlaks seaduse tasandil. Palume eelnõu selles osas täiendada.		
98	Justiits- Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punktiga 31 (muudetav RAS § 37) nähakse ette muu hulgas, et andmekogusse kantavate andmete loetelu sätestatakse GPA põhimääruses. Kuna täpne andmekoosseis on ette nähtud juba põhimääruse volitusnormis, siis puudub vajadus seda kavandatavas sättes üle korrata. Palume eelnõu selles osas muuta.	Arvestatud	
99	Justiits- Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punktiga 34 (kavandatavad RAS § 38 lõiked 3–8) nähakse ette, et Eesti riikliku GNSS satelliitandmete keskuse (ESTPOS) andmed tehakse teabevaldajatele nendele õigusaktidega pandud või rahvusvahelises lepingus sätestatud ülesannete täitmiseks kättesaadavaks ESTPOS-i veebilehe kaudu ennast kasutajaks registreerides. Kehtiva regulatsiooni kohaselt tehakse andmed kättesaadavaks muu hulgas ka riigi infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu. Avaliku teabe seaduse § 43 ⁹ lg 9 näeb ette, et andmevahetus riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogudega ja riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogude vahel toimub läbi riigi infosüsteemi andmevahetuskihi. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul ei ole lubatud kõnealusest reeglist erandeid teha, seega peab riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogude andmevahetus toimuma	Mittearvestatud	Kehtiva ruumiandmete seaduse § 38 kohaselt tehakse geodeetiliste punktide andmekogu (GPA) andmed teabevaldajatele kättesaadavaks vajaduse korral riigi infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu. ESTPOS-i andmete kättesaadavaks tegemine ei ole käsitatav riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogude vahelise andmevahetusena avaliku teabe seaduse § 43 ⁹ lõike 9 tähenduses.

			üksnes üle X-tee. Palume eelnõu selles osas muuta.		
100	Justiits-Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punktidega 91 ja 92 (kavandatavad RAS § 61 lõige 1 punktid 5 ja 6 ning muudetav RAS § 61 lõige 2) nähakse ette andmeandjad. Kehtivas regulatsioonis on asutused, kellel lasub kohustus andmeid infosüsteemi anda. Kavandatava regulatsiooniga nähakse ette, et andmed esitavad andmekogude vastutavad töötledjad ja määrusega on võimalik andmeandjate nimekirja pikendada. Kavandatava regulatsiooni kohaselt ei ole selge, kes infosüsteemi andmeid annavad, ka seletuskirjast ei nähtu, kellel lasub kohustus andmete esitamiseks. Soovitame eelnõu § 1 punkti 92 esitada samuti punkti 91 all punktiloetelus näiteks järgmiselt: „7) muud käesoleva seaduse § 58 lõike 1 alusel kehtestatud määruses nimetatud andmeandjad.“. Kehtestatavast määrusest peaks nähtuma konkreetne loetelu, kes on andmeandjad ja milliseid andmeid nad esitavad.	Arvestatud osaliselt	Eelnõu eesmärk on siduda andmete esitamise kohustus konkreetsete andmekogude ja nende vastutavate töötledjatega, kuna huviobjektide ja muude AKS-i andmete puhul on andmete esmaseks allikaks vastavad andmekogud. Selline lähenemine aitab tagada andmete kvaliteedi, ajakohasuse ning selge vastutuse andmete esitamise eest. Nõustume, et andmeandjate ring ja esitatavate andmete koosseis peavad olema õigusselguse huvides piisavalt üheselt mõistetavad.

101	Justiits- Digiministeerium	ja	Kehtiv RAS § 67 lõige 4 näeb ette, et Eesti topograafia andmekogu (ETAK) asutab ja selle põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega. Kuna ETAK-i regulatsioon on juba seadusega ette nähtud, siis on see ka juba seadusega asutatud, seega palume sättest välja jätta sõnad „asutab ja selle“.	Arvestatud	
102	Justiits- Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punktiga 103 (kavandatavad RAS §-id 73 ¹ –73 ⁶) nähakse muu hulgas ette ka volitusnorm ministrile, et määrata kindlaks autenditud kasutaja ligipääsu täpsemad tingimused aeromõõdistusandmetele. Seletuskirja lisas nr 8 on toodud rakendusakti kavand, mille preambulist on puudu eelnõu § 1 punktiga 103 ette nähtud volitusnorm ning lisaks on määratud kindlaks, kuidas toimub autenditud kasutaja ligipääs. Kuna autenditud kasutaja saab ligipääsu andmetele kujul, kus võivad nähtuda ka teiste isikute eraelu riivavad andmed, siis palume seletuskirjas selgitada, millistest kriteeriumidest lähtuvalt võimaldatakse autenditud kasutajatele ligipääs või saavad ligipääsu kõik isikud, kes ennast tuvastada võimaldaval viisil süsteemi sisse logivad. Nimelt eelnõu § 1 punktiga 103 kavandatava sätte kohaselt võib, mitte ei pea autenditud kasutajale ligipääsu võimaldama.	Arvestatud	

103	Justiits- Digiministeerium	ja	Lisaks sellele märgime, et rakendusakti kavandis on piiratud õigustatud huvi alusel suletud andmetele ligipääsu, kuid Euroopa Kohus on leidnud, et isikuandmete kaitse üldmäärus ei võimalda õigustatud huvi kitsendamist riigisisese õigusega . Juhime tähelepanu, et kui suletud andmete all on mõeldud muu hulgas asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmeid, siis toimub ligipääsu võimaldamine neile vastavalt avaliku teabe seadusele, st igakordselt tuleb hinnata, kas kaitstav huvi kaalub üles avaliku huvi.	Arvestatud	
104	Justiits- Digiministeerium	ja	Samuti näeb sama rakendusakti kavand ette, et Maa- ja Ruumiamet võib piirata ligipääsu andmete liigi, mahu, ala või detailsuse alusel. Juhime tähelepanu, et juurdepääsu saab piirata üksnes olukorras, kus tegemist on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabega, riigisaladusega või kaitstavast huvist lähtuvalt on vajalik kasutada tehnilisi piiranguid (milleks on näiteks autenditud kasutaja juurdepääs). Palume selgitada, mida on silmas peetud ligipääsu piiramise all rakendusaktis kõnealuses sättes. Kuna aeromöödistamise andmed sisaldavad teatud resolutsioonis ka eraelu puutumust riivavaid andmeid, siis tuleks andmete säilitamise maksimaalne tähtaeg näha ette seaduse tasandil – kõnealust tähtaega saab rakendusaktiga täpsustada, nagu on ette	Arvestatud	

		nähtud eelnõu § 1 punktiga 103 kavandatava § 73 ⁶ punktiga 5.		
--	--	---	--	--

105	Justiits- Digiministeerium	ja	<p>Eelnõu § 1 punktiga 104 (kavandatav RAS peatükk 81) lisatakse RAS-i uus peatükk, mis reguleerib Maa- ja Ruumiameti osutatavaid tasulisi teenuseid. Järgnev märkus puudutab ka sätteid, mis on tasuliste teenustega seotud ja ka eelnõu § 2 punkti 2 (kavandatavad maakatastriseaduse §-id 195 ja 196), mis sätestab menetlusvälised tasulised teenused ning katastrimõõdistamise eksperthinnangu teenuse ja objektipõhise nõustamise. SK-s (lk 25 jj) öeldakse, et tasulised teenused (tasulised ruumiandmete ja andmeanalüüsi teenused) on vaid teenused, mille kasutamine on isikule vabatahtlik ja mis ei ole eeltingimus seadusest tuleneva õiguse teostamiseks, avalik õigusliku kohustuse täitmiseks, haldusmenetluse algatamiseks jne. Palume eelnimetatud regulatsioon eelnõust välja jätta. Oleme korduvalt viidanud sellele, et nii valitsusasutustele kui ka nende haldamisel olevatele hallatavatele asutustele on riigieelarvest ette nähtud rahalised vahendid oma (seadusest/põhimäärusest tulenevate) ülesannete täitmiseks – VVS § 41 lg 3 kohaselt kasutavad valitsusasutused riigieelarvelisi vahendeid, VVS § 43 lg 1 kohaselt valitsusasutuste haldamisel võivad olla riigi eelarvest finantseeritavad riigiasutused.</p>	Arvestatud osaliselt	Tasulisest teenusest on eelnõus säilitatud ESTPOS-i reaalaja andmevoo ning topograafiliste andmete hõive tasulised teenused.
-----	-------------------------------	----	---	----------------------	--

		<p>Seega üldine põhimõte on, et riigi erinevad asutused saavad oma ülesanded ja selleks vajalikud ressursid riigilt. See piir, milliste teenuste pakkumine on või ei ole riigi kohustus, peab olema selgelt määratletud. Riik ise üldjuhul n-ö kommertsteenuseid ei osuta.</p> <p>Eristada tuleb olukorda, kus teenust pakutakse eraisikutele/erasektorile ja olukorda, kus teenust vajab mõni teine valitsusasutus või hallatav riigiasutus. Valitsusasutuse poolt tasuliste teenuste pakkumine eraisikutele – kui on soov pakkuda erasektorile teenuseid, mis ei ole otse seadusega nõutavad, kuid on eraisikute jaoks olulised, pole see keelatud ja tavapäraselt tasutakse selliste teenuste eest riigilõivu. Riigilõivu võetakse riigilõivuseaduse § 3 alusel avalduse, kaebuse või taotluse läbivaatamise, haldusakti andmise, dokumendi väljastamise või muu toimingu eest, mille riigilõivu võtja teeb riigilõivu tasuja taotlusel seaduses sätestatud tingimustel ja korras ning millega riigilõivu tasuja saab teatava õiguse, asja või muu hüve ning mille eest tuleb tasuda riigilõivu seaduses ette nähtud juhul ning riigilõivuseaduses sätestatud määras. Riigilõiv laekub riigieelarvesse, mitte ei laeku konkreetse asutuse eelarvesse. Valitsusasutuse poolt tasuliste teenuste</p>		
--	--	---	--	--

		<p>pakkumine teisele valitsusasutusele/hallatavale riigiasutusele – võib tekkida olukordi, kus ühel valitsusasutusel võib olla vaja kasutada teise (sh nt hallatava) asutuse teenuseid – sel juhul on üks võimalus kasutada neid ametiabi korras. Küll aga on asutud seisukohale, et ametiabi ei saa olla pidev tegevus.</p> <p>Riigieelarve seaduse (RES) § 56 lg 1 kohaselt riigieelarvega kindlaks määratud vahendite jaotust ministriumide valitsemisalade, tulemusvaldkondade ja programmi tegevuste vahel on võimalik muuta vaid riigieelarve muutmisega või lisaeelarvega, kui RES-st või riigieelarvest ei tulene teisiti. Juhul kui asutusel tekivad lisatöö tõttu vm objektiivsel põhjusel täiendavad kulud, mida ei ole asutuse eelarvesse planeeritud, saab valdkonna eest vastutava ministriumi kaudu taotleda ressursse valitsuse reservist või suurendada asutuse rahastamist riigieelarvest. Eelnevast lähtudes palume jätta tasuliste teenuste regulatsiooni eelnõust välja.</p>		
--	--	---	--	--

106	Justiits- Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punkti 110 (kavandata RAS § 84 lõige 31) kohaselt arhiveeritakse aadressiandmete süsteemi infosüsteemi ja Riigi Kohanimeregistri andmed. Palume seletuskirjas selgitada, kas arhiveerimine tähendab käesoleval juhul Rahvusrhiivile üleandmist või arhiveerimist kuskil mujal.	Arvestatud	
107	Justiits- Digiministeerium	ja	Eelnõu § 1 punkti 111 (muudetavad RAS § 84 lõiked 4 ja 5) kohaselt peavad teabevaldajad andmekogude pidamisel ja ruumiandmeteenuste osutamisel oma andmekogud ja infosüsteemid RAS §-ga 59 vastavusse viima hiljemalt 2027. aasta 1. märtsiks. See tähendab, et kui teabevaldaja töötleb andmekogus või ruumiandmeteenuses koha-aadresside või kohanimedega seotud andmeid, peab ta edaspidi kasutama AKS-i raamistikku ja AKS-i infosüsteemi andmeid RAS §-s 59 sätestatud ulatuses. Seletuskirjast ei nähtu, et kui palju selliseid riigi infosüsteemi kuuluvaid andmekogusid on, mille liidestus sõltub aadressiandmete süsteemi muutmisest, kui paljud neist peavad liidestuse ümber tegema eelnõuga ette nähtud kuupäevaks ning kui suur on ühe andmekogu keskmine või tüüpiline muudatuse tegemise kulu ja kelle kanda see jääb. Palume seletuskirja selles osas täiendada.	Arvestatud	

108	Justiits-Digiministeerium	ja	Eelnõu § 2 punktiga 2 (kavandatavad MaaKatS §-id 195 ja 196) luuakse ühe menetlusvälise tasulise teenusena katastrimõõdistamise eksperthinnangu teenus, mille ühe sihtrühmana on seletuskirjas (lk 40) märgitud kohus. Kavandatud muudatuste kohta oli VTK-s (lk 26) märgitud, et katastrimõõdistamise eksperthinnangu tasuline teenus pole suunatud kohtutele ning esmase mõjuanalüüsi raames on hinnatud, et muudatus võimaldab vaidluste kohtueelset lahendamist ning mh kohtu koormuse vähenemist. Eelnõu seletuskirjas loodava teenuse vaatest mõjuanalüüs aga sootuks puudub – jääb selgusetuks, mis aspektist on teenuse sihtrühmaks kohus ning millist mõju avaldab teenuse loomine kohtule ja kohtumenetlustele. Palume seletuskirja selles osas täiendada.	Mittearvestatud	Teenust ei ole kavandatud.
109	Justiits-Digiministeerium	ja	Eelnõus asendatakse aadressiandmete süsteem aadresside ja kohanime süsteemiga. Juhime tähelepanu, et teistes õigusaktides kasutatav terminoloogia vajab muutmist. Näiteks kinnistusraamatuseaduse § 77 ¹⁹ lõikes 1 on märgitud „aadressiandmete infosüsteem“, rahvastikuregistri seaduse § 70 lõige 1 punktis 5 on märgitud „aadressiandmete süsteemis“ ja äriregistri seaduse § 10 lõikes 3 on märgitud „aadressiandmete süsteemi infosüsteemis“. Palume viia teistes	Arvestatud	

		õigusaktides kasutatav terminoloogia kooskõlla eelnõuga ja teha vajalikud terminoloogilised muudatused.		
110	Justiits- Digiministeerium	ja Seletuskirja osas 6.1.1.3. (lk 49) on märgitud: „AKS muutub üheks keskseks andmebaasiks“. Palume seletuskirjas selgitada, mida on mõeldud keskse andmebaasi all. Nimelt Eesti digiriik on detsentraliseeritud süsteem ning nn põhiandmekogusid meil ei ole. Lisaks oleks vaja samas punktis selgitada, millised tegevused selle muudatusega kaasnevad ja kui suur on väidetav kokkuvõtte, kui paralleelseid süsteeme enam ei ole.	Arvestatud	

111	Justiits- Digiministeerium	ja	Seletuskirja osas 6.3.1.3. on selgitatud, et muudatusega kaasneb siiski risk, et osa seniseid andmekasutajaid peab kohandama oma infosüsteeme või tööprotsesse uute autentimis- ja ligipääsunõuetega. Palume selgitada seletuskirjas, kui suur see vajadus on ja mida täpsemalt süsteemides täiendada/kohandada tuleks. Lisaks tuleks kulude all välja tuua palju selline kohandamine maksma läheb ja kust kulud on planeeritud katta.	Arvestatud osaliselt	<p>Mõistame vajadust hinnata, kas kavandatavate meetmetega kaasnevad kulud on saavutatava eesmärgi suhtes proportsionaalsed. Samas ei ole käesolevas etapis võimalik esitada usaldusväärset hinnangut andmekasutajatele kaasnevatele kuludele, kuna rakendatava tehnilise lahenduse täpne sisu ei ole veel lõplikult määratletud. Kõik võimalikud kuluhinnangud põhineksid praegu üksnes valdkonna ekspertide esmastel hinnangutel ja eeldustel.</p> <p>Proportsionaalse ja kasutajasõbraliku lahenduse väljatöötamiseks on algatatud täiendav analüüs, mille eesmärk on leida selline autentimise ja ligipääsu halduse korraldus, mis tagab vajalikud turvameetmed võimalikult väikese mõjuga olemasolevatele tööprotsessidele ja infosüsteemidele.</p> <p>Seejuures lähtume põhimõttest, et andmete kasutajatele ei tekitata põhjendamatuid katkestusi olemasolevates töövoogudes. Vajaduse korral rakendatakse üleminekulahendusi ning pakutakse kasutajatele tuge, et tagada teenuste ja tööprotsesside katkematu toimimine. Sarnast lähenemist rakendatakse ka täna erinevate andmeteenuste pakkumisel.</p>
-----	-------------------------------	----	--	----------------------	--

112	Justiits- Digiministeerium	ja	Seletuskirja osas 6.4.1.3. on käsitletud mõju infoühiskonnale. Leiame, et seletuskirjas tuleks täpsemini selgitada, milline mõju kaasneb. Seal väljatoodud seisukoht ei anna arusaama, mis on mõju ulatus. Seletuskirjas on väljatoodud, et muudatusel on positiivne mõju infoühiskonna arengule, sest ESTPOS-i käsitlemine riikliku geodeetilise süsteemi osana, ESTPOS-i andmete kandmine geodeetiliste punktide andmekogusse ning andmete avalikustamise põhimõtted loovad selge õigusliku raamistiku, mis suurendab õigusselgust. Palume täpsemalt selgitada, milles ja kuidas see väljendub. Seletuskirjast on puudu kulude ja tulude selgitused. Palume iga IT kulud välja tuua, selgitades mida on vaja teha, palju see maksab ja kuidas on plaanitud need IKT kulud katta.	Arvestatud	
113	Justiits- Digiministeerium	ja	Käesoleva kooskõlastuskirja punktis 12 toodud põhjustel oleme seisukohal, et tasuliste teenuste regulatsioon tuleks eelnõust välja jätta ja ka seletuskirjast vastav osa. Siiski juhime tähelepanu, et praegusel kujul ei ole mõjuanalüüsis piisavalt hinnatud tasuliste teenuste regulatsiooni mõju ettevõtjatele, kohaliku omavalitsuse üksustele, riigiasutustele ega lõppkasutajatele. Samuti puudub terviklik kulude ja tulude prognoos ning konkurentsi-, regionaal- ja	Arvestatud osaliselt	Tasulisest teenusest on eelnõus säilitatud ESTPOS-i reaalaja andmevoo ning topograafiliste andmete hõive tasulised teenused. Lähtuvalt sellest on muudetud ka mõjuanalüüsi.

		<p>halduskoormuse mõju analüüs. Seletuskirjast ei nähtu piisavalt ka seaduse rakendamise seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse kulude ja tulude käsitus HÕNTE § 47 tähenduses. Täpsemad märkused on esitatud seletuskirja failis.</p>		
114	Rahandusministeerium	<p>Seletuskirjas on järjekindlalt rõhutatud, et tasulise teenusena saab käsitleda üksnes sellist teenust, mille ostmine on vabatahtlik ning mille ostmine ei ole eeltingimuseks seadusest tuleneva õiguse või vabaduse kasutamiseks ega avalik-õigusliku kohustuse täitmiseks. Teisisõnu, tegemist on justnagu eritellimusega, mille Maa- ja Ruumiamet (edaspidi <i>MaRu</i>) võib omale tasu eest tegemiseks võtta, kui see ei takista tema põhiülesannete täitmist. Paraku aga jääb mõneti ebaselgeks, kas kõik loodavad tasulised teenused on ikkagi vabatahtlikud eelkirjeldatud mõttes. Näiteks võib loodava ruumiandmete seaduse (edaspidi <i>RAS</i>) § 73⁷ lõike 1 kohaselt osutada tasulise teenusena <i>RAS</i> §-s 33¹ sätestatud teenuseid. <i>RAS</i> § 33¹ lõige 2 sätestab GNSS-i tugijaamade võrgustiku omanikule kohustuse edastada kord aastas tugijaamade võrgu sertifitseerimiseks <i>MaRu</i>-le kirjalik taotlus. Seejärel <i>MaRu</i> arvutab GNSS-i võrgu tugijaamade koordinaadid vastavalt <i>RAS</i> § 33¹ lõikele 3, misjärel lõike 4 kohaselt peab GNSS-i tugijaamade võrgu omanik need</p>	Arvestatud	

		<p>koordinaadid kasutusele võtma. RAS § 33¹ lõige 12 sätestab, et lõikes 3 sätestatud teenust osutatakse peatüki 8¹ sätestatu kohaselt. Nende sätete valguses võib jääda mulje, et tegemist ei ole vabatahtliku teenusega, vaid seadusest tuleneva kohustuse täitmiseks vajaliku toiminguga, mille eest on vaja tasuda. Palume seega seletuskirjas süsteemsemalt esitada, milliseid teenuseid MaRu hakkab edaspidiselt osutama ning millised neist on vabatahtlikud ja millised neist on vajalikud seadustest tuleneva kohustuse täitmiseks. Palume ühtlasi fikseerida, millised nendest teenustest on tasulised ja millised tasuta. Palume ka lisada analüüs, kas selliste tasuliste teenuste pakkumisega tekib oht konkurentsimoонutuseks. St kas on erasektoris sama teenuseid pakkuvaid ettevõtjaid.</p>		
115	Rahandusministeerium	<p>Seletuskirja kohaselt põhineb teenuste hinnakujundus kulupõhisusel, ehk võetav tasu peab ära katma teenuse osutamisega seotud kulud. Samas, eelnõuga loodava § 73⁷ lõike 4 kohaselt võib MaRu kasutada laekunud tasu oma põhitegevusega seotud kulude katmiseks, seejuures räägib ka seletuskiri laiematest eesmärkidest, näiteks vajadusest tagada MaRu pikaajaline finantssuutlikkus ning katta MaRu põhitegevuse ja taristu ülalpidamiskulud. Palume selgitada, mida tähendab fraas</p>	Selgitatud	Põhitegevusega seotud kulude katmisega oli mõeldud tasulise teenuse osutamisega kaasneva kulu katmist.

		<p>„põhitegevusega seotud kulude katmine“. Kas see tähendab tasulise teenuse osutamisega kaasneva kulu katmist, või see tähendab ka MaRu muu põhitegevuse täiendavat rahastamist, näiteks ka personalikulude, arendustegevuste ja investeeringute rahastamist. Juhime tähelepanu sellele, et kulupõhimõttele tugineva tasumäära eesmärk on kompenseerida konkreetse toimingute tegemisega kaasnev kulu, mitte rahastada asutuse tegevust tervikuna.</p>		
116	Rahandusministeerium	<p>Palume seletuskirjas selgitada, miks on otsustatud teenuste eest tasumisele kuuluvad rahalised kohustused kehtestada tasuna ja mitte riigilõivuna riigilõivuseaduse tähenduses. Vähemalt mõned seletuskirjas kirjeldatud tasulised teenused vastavad tüüpilistele riigilõivustatud toimingute tunnustele, näiteks teenus osutatakse taotluse alusel ning tasu summa kujundamisel lähtutakse kulupõhimõttest. Palume siinkohal selgitada, miks on tasu vorm eelistatavam riigilõivu õiguslikule vormile? Seda eriti selliste tasuliste teenuste puhul, mis pealtnäha on vajalikud seadusest tuleneva kohustuse täitmiseks (nt GNSS sertifitseerimisega seotud teenused)</p>	Arvestatud	

117	Rahandusministeerium	<p>Loodava RAS § 73⁷ lõike 1 kohaselt võib MaRu osutada tasulisi teenuseid juhul, kui nende osutamine „[...] ei takista õigusaktides sätestatud ülesannete täitmist.“ Tõlgendame seda nii, et MaRu-l on õigus keelduda tasulise teenuse osutamisest, kui see võib takistada MaRu teiste õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmist. Palume selgitada siinkohal, mis on sellise keeldumise õiguslik vorm, näiteks kas tegemist on toiminguga või haldusaktiga (nt otsusega), ning kas selline keeldumine oleks vaidlustatav tellija poolt näiteks vaide- või kohtumenetluse raames? Ühtlasi, milliste kriteeriumite alusel hindab MaRu seda, kas teenuse osutamine võib takistada tema põhiülesannete täitmist ning kuidas tagatakse tellijate ühetaoline kohtlemine?</p>	Arvestatud	
-----	----------------------	---	------------	--

118	Rahandusministeerium	<p>Loodava RAS § 73⁷ lõige 5 sätestab ministrile volitusnormi kehtestada „[...] tasuliste teenuste täpsustatud loetelu, tasumäärad või tasu arvestamise alused, tasude arvestamise ja tasuliste teenuste osutamise korra [...]“ määrusega. Juhime esmalt tähelepanu sellele, et avalik-õiguslikud rahalised kohustused tuleb üldreeglina kehtestada seaduse tasemel. Täitevvõimule võib delegeerida lõpliku tasumäära otsustamise juhul, kui seadus seab selle tasumäära otsustamiseks selged piirid, näiteks summalised piirmäärad või spetsiifilised tasu arvestamise alused. Nii näiteks sätestab kehtiv RAS § 73 lõige 2, et „ETAK-i andmetest loodud kaardi ja plaani ning nende digitaalse trükifaili kasutusse andmise tasumäär on 2–20 eurot kaardilehe kohta või 2–60 eurot kaardi kohta.“ Paraku ei sätestata loodavas RAS §-s 73⁷ selgeid kriteeriume, mis piiraksid ministri otsustusõigust tasusummade määramisel. Teisisõnu, kui tegemist on avalik-õigusliku rahaliste kohustustega, siis RAS § 73⁷ lõikes 5 sätestatud volitusnorm võib olla põhiseaduse (edaspidi: PS) §-ga 113 vastuolus, sest see delegeerib kõnealuste avalik-õiguslike rahaliste kohustuste kehtestamise õiguse arvestataval määral ministrile. Palume seega kehtestada tasuliste teenuste määrad või nende lubatavad vahemikud seaduse</p>	Arvestatud	
-----	----------------------	---	------------	--

		<p>tasandil. Kehtiv RAS § 73 lõige 2 näitab, et printsiibis on see võimalik. Sätete kujundamisel palume ühtlasi analüüsida nende kooskõla PS §-ga 113. Kui kehtestatavad tasulised teenused ei ole PS § 113 reguleerimisalas (ja seletuskirjas on sellekohane analüüs), siis palume seletuskirjas seda selgitada, et tegemist on eraõiguslikus suhtes turutingimustel osutatavate teenustega. Seejuures märgime, et avalike teenuste või tegevuste eest, millel on kohustuslik iseloom, mis sisaldavad järelevalve-, reguleerimis-, loa andmise või otsustusfunktsiooni, ei ole tasu võtmine tasulise teenusena asutuse nn omatuluna lubatav.</p>		
119	Rahandusministeerium	<p>Palume selgitada, miks viidatakse RAS § 73⁷ lõikes 1 RAS §-le 13, kuivõrd § 13 ei paista sisaldavat eraldiseisvat teenust, vaid see viitab vaid §-le 12, mis on RAS § 73⁷ lõikega 1 juba hõlmatud.</p>	Selgitatud	Viide §-le 13 ebavajalik.
120	Rahandusministeerium	<p>RAS § 73⁷ lõikes 1 sisuliselt öeldakse, et MaRu-l on õigus osutada „tasulisi teenuseid tasu eest“. Kuigi säte on arusaadav, siis on vähemasti esmamuljel tegemist tautoloogiaga ja võiks kaaluda sõnastuse ökonoomsemaks muutmist.</p>	Arvestatud	

121	Rahandusministeerium	<p>Palume täiendada seletuskirja peatükki 6.3.1.4. "Mõju riigieelarvele" ja tuua välja selles peatükis kõik riigieelarvele kaasnevad kulud ning katteallikad. Kui kulud tekivad erinevatele asutustele, kas siis on planeeritud kulud katta vastava asutuse eelarvest? Seletuskirjas on kajastatud AKS infosüsteemi mõju riigieelarvele vaid toote omaniku vaatest. Kajastamata on, kas uue infosüsteemi kasutuselevõtt eeldab arendusi teiste registrite omanikelt, kes seni ADS teenust kasutasid ning kui suur kulu sellega kaasneb.</p>	Mittearvestatud	<p>AKS-i kasutuselevõttuga seotud kulud sõltuvad suurel määral konkreetse andmekogu või infosüsteemi tehnilisest lahendusest ning seni kasutatud teenuste integreerimise viisist. Seetõttu ei ole võimalik määrata ühtset arenduskulu, mis oleks kohaldatav kõigile AKS-i teenuseid kasutavatele asutustele. Samas märgime, et AKS-i uued teenused on olnud kättesaadavad juba alates 2025. aasta novembrist ning asutustele on vajalikest muudatustest aegsasti teada antud. Teenuste arendamisel on lähtutud eesmärgist tagada võimalikult sujuv üleminek ning minimeerida olemasolevate liidestuste ümbertegemise vajadust. Seetõttu on enamikul juhtudel vajalikud üksnes piiratud ulatuses kohandused, mitte ulatuslikud arendustööd.</p>
122	Rahandusministeerium	<p>Riigieelarve seaduse § 59 kohaselt laekuvad tulud riigi likviidsete finantsvarade hulka, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Riigieelarve seaduse § 26 lõike 1 kohaselt kajastatakse riigieelarves vahendid, mida riik eelarveaastal plaanib koguda, saada toetusena, vahendada ja kasutada. Rahandusministeerium ei poolda tasude laekumise osas erisusi. Eelnevast tulenevalt ei kooskõlasta Rahandusministeerium eelnõu osas, mis puudutab omatulu laekumist Maa- ja Ruumiametile. Tulu peab laekuma</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud.</p>

		riigieelarvesse ning riigiasutuse ülalpidamine toimub asutusele selleks ette nähtud eelarvest, mitte tasude asutusele laekumisest tekkivast tulust.		
123	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Teeme ettepaneku lisada eelnõu seletuskirja selgitus, kas juhul kui kohaliku omavalitsuse üksus osutab seadusest tulenevat ülesannet või mõnda oma nn vabatahtlikku teenust kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 6 lõike 3 punkti 2 tähenduses ja selle käigus soovib saada Maa- ja Ruumiametilt (edaspidi MaRu) andmeid ja andmeanalüüse, siis kas need on kohaliku omavalitsuse üksusele tasuta. Eelnõu seletuskirjas on küll selgitatud, et riiklike põhiülesannete täitmiseks ei küsi MaRu (riigiasutuselt) tasu. Kohaliku omavalitsuse üksuste osas paraku analoogne selgitus puudub. Seadusest tulenevate kohaliku omavalitsuse üksuste kohustuslike ülesannete puhul oleks taoline tasu küsimine MaRu poolt põhimõtteliselt väär, arvestades, et seadusandja on kohaliku omavalitsuse üksustele konkreetsete ülesannete täitmise ette näinud. Riik ei saa luua teisest seadusest tulenevate meetmetega (tasu kehtestamisega) takistusi kohaliku omavalitsuse üksusele seadusest tulenevate	Arvestatud osaliselt	Maa- ja Ruumiameti hallatavate andmekogude andmed kohaliku omavalitsuse üksustele jätkuvalt tasuta kättesaadavad, sealhulgas nende seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.

		<p>ülesannete täitmiseks vajalike andmete väljastamiseks. Teeme ettepaneku lisada tasu võtmist selgelt välistavad tingimused ka eelnõusse.</p>		
124	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Lisaks ei ole eelnõu seletuskirjas kirjeldatud, kui suur on erinevate tasuliseks muutuvate andmeanalüüside, andmete avalikustamisega ja muude teenustega seotud töökoormus MaRule, sealhulgas kui suur osa sellest pärineb kohaliku omavalitsuse üksuste poolt ning milline võiks olla nende tööde kogumaksumus.</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.
125	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Samuti ei ole eelnõu seletuskirjas käsitletud, kas mingi osa eelnõu kohaselt tasuliseks muutuvatest teenustest võivad olla vajalikud kohaliku omavalitsuse üksustele seadusega pandud riiklike ülesannete täitmiseks. Sellest tulenevalt ei selgu, milline rahaline mõju võiks olla teatud teenuste tasuliseks muutumisel kohaliku omavalitsuse üksustele, ent see info on vaja välja selgitada. Vastasel juhul ei ole võimalik mõjusid kohalikele omavalitsustele korrektselt hinnata. Teeme ettepaneku eelnõu seletuskirja täiendada</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.

		<p>mõjuhinnanguga selle kohta, milline on rahaline mõju kohaliku omavalitsuse üksustele teenuste tasuliseks muutumise tõttu ja kas sellest on mõjutatud ka kohaliku omavalitsuse üksustele riiklikult pandud ülesanded ning kui suures osas. Teatavasti on riiklike ülesannete täitmiseks vajalik kohaliku omavalitsuse üksustele tagada täies mahus rahastus riigi poolt ja kui MaRu hakkab nende tagamiseks vajalike analüüside või teenuste eest raha küsima, tähendab see ka riigi kulude suurenemist, kuna täiendav kulu on vaja kohaliku omavalitsuse üksustele hüvitada (vt KOKS § 6 lõige 41 ja 5).</p>		
126	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Eelnõu seletuskirja lisas 3 oleva rakendusakti kavandi „Maa- ja Ruumiameti osutatavate tasuliste teenuste loetelu, tasumäärad, tasude arvestamise ja tasuliste teenuste osutamise kord“ § 1 punktides 4 ja 5 on välja toodud MaRu põhitegevusega seotud tasuliste teenustena topograafiliste andmete hõivamine ja andmete töötlemine ning Eesti topograafia andmekogu andmetest digitaalsete kaardifailide loomine. Leiame, et nimetatud topograafilised andmed peavad olema jätkuvalt riigiasutustele ja teadusuuringute jaoks tasuta kättesaadavad, seega teeme ettepaneku nimetatud punktid rakendusakti kavandist välja jätta või täiendada eelnõu sättega,</p>	Mittearvestatud	<p>Maa- ja Ruumiameti hallatavate andmekogude andmed kohaliku omavalitsuse üksustele jätkuvalt tasuta kättesaadavad, sealhulgas nende seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.</p>

		<p>mille kohaselt topograafilised andmed on riigiasutustele ning teadus- ja arendusasutustele tasuta kättesaadavad.</p>		
127	<p>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium</p>	<p>Eelnõu § 1 punktis 3 toodud ruumiandmete seaduse (edaspidi RAS) § 12 täiendused ei ole põhjendatud. Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi PRIA) kasutab RAS § 12 lõike 1 punktides 2, 3 ja 5 nimetatud võrguteenuseid seadustest, eelkõige Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadusest, ja Euroopa Liidu õigusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Nende teenuste kasutamine ei ole PRIA jaoks vabatahtlik ega tulene asutuse sisemisest töökorraldusest, vaid on vajalik Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamiseks ning sellega seotud kontrolli- ja haldussüsteemide toimimiseks.</p>	Arvestatud	

128	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261), artikli 66 kohaselt peab liikmesriik looma ja pidama ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi, mille osaks on muu hulgas põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem ning georuumiline taotlussüsteem. Sama määruse artikli 68 kohaselt peab põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem põhinema ortofotodel või muudel samaväärset täpsust tagavatel georuumilistel alusandmetel ning võimaldama põllumajanduslike maatükkide üheselt määratlemist ja ajakohastamist.	Selgitatud	Maa- ja Ruumiameti aeromöödistusandmete kasutamise võimalus PRIA ülesannete täitmiseks säilib.
129	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/1172, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2116 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas ühises põllumajanduspoliitikas ning tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kohaldamise ja arvutamise osas (ELT L 183, 08.07.2022, lk 12–22), ning komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/1173, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116	Selgitatud	Maa- ja Ruumiameti aeromöödistusandmete kasutamise võimalus PRIA ülesannete täitmiseks säilib.

		kohaldamise eeskirjad ühise põllumajanduspoliitika ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi kohta (ELT L 183, 08.07.2022, lk 23–34), artikli 2 kohaselt peab põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem toimima võrdlusmaatükkide põhiselt ning liikmesriik peab tagama nende andmete korrapärase ajakohastamise. Samuti tuleb identifitseerimissüsteemis kasutada georuumilisi andmeid, mis võimaldavad üheselt määrata põllumajanduslike maatükkide asukohta ja ulatust.		
130	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/1173, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 kohaldamise eeskirjad ühise põllumajanduspoliitika ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi kohta (ELT L 183, 08.07.2022, lk 23–34), artiklid 3, 5 ja 8 kohustavad liikmesriike kasutama georuumilist taotlussüsteemi ning tagama taotlejatele ajakohaste georuumiliste alusandmete kättesaadavuse. Seetõttu on Maa- ja Ruumiameti hallatavad võrguteenused PRIA jaoks vältimatu osa Euroopa Liidu õigusest tulenevate ülesannete täitmisel.	Selgitatud	Maa- ja Ruumiameti aeromöödistusandmete kasutamise võimalus PRIA ülesannete täitmiseks säilib.
131	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Eelnõuga kavandatud lahendus tähendab sisuliselt olukorda, kus üks riigiasutus teenib tulu teise riigiasutuse Euroopa Liidu õigusest tulenevate liikmesriigi kohustuste	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.

		täitmisest (müües selleks vajalikke ruumiandmeteenuseid). PRIA jaoks ei ole tegemist vabatahtliku lisateenuse kasutamisega, vaid riigi põhiülesande täitmiseks vajaliku alusandmeteenusega.		
132	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Eelnõu seletuskirjas ei ole piisavalt hinnatud kavandatava muudatuse mõju riigiasutustele. Eelnõu seletuskiri kirjeldab teenuste hinnastamise üldpõhimõtteid ja võimalikku tunnihinda, kuid puudub hinnang selle kohta: 1) milline on teenuste kasutamisest tulenev kogukulu riigiasutustele ja kohaliku omavalitsuse üksustele; 2) kuidas kulud erinevate kasutajate vahel jagunevad; 3) milline on mõju Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamisele; 4) millised täiendavad eelarvevahendid nähakse kasutajatele ette kulude katmiseks ja nende allikad.	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.
133	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Eelnõu ja seletuskirja põhjal ei ole võimalik hinnata riigiasutusele tulevikus tekkivate kulude suurust. Seetõttu ei ole võimalik hinnata muudatuse tegelikku mõju asutustele.	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.
134	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Kui põhiülesannete täitmiseks vajalike teenuste kasutamine muutub asutuste jaoks tasuliseks ning selleks ei eraldata täiendavaid eelarvevahendeid, tuleb vastav kulu katta asutuste olemasolevate tegevuskulude arvelt. Arvestades asutuste eelarvete pingelist seisu ja olemasolevaid	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud ning ajakohastatud mõjuanalüüsi.

		<p>rahastamisvajadusi, tähendab see praktikas põhiülesannete, mis võivad olla muu hulgas vajalikud ka Euroopa Liidu otsekohalduvatest õigusaktidest tulenevad kohustused, nõuetekohaseks täitmiseks vajalike ressursside täiendavat vähendamist. See võib mõjutada avalike ülesannete täitmise, sealhulgas haldus- ja kontrollisüsteemide, kvaliteeti, mis omakorda võib suurendada Euroopa Komisjoni finantskorrektsioonide ja sanktsioonide riski.</p>		
135	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Eespool toodust tulenevalt teeme ettepaneku näha eelnõus ette selge erisus riigiasutustele ja kohaliku omavalitsuse üksustele, kes kasutavad teenuseid seadusest või Euroopa Liidu õigusaktidest tulenevate avalike ülesannete täitmiseks. Kui seda ei peeta võimalikuks, siis tuleb neile tagada nende kulude katmiseks täiendav sihtotstarbeline rahastus.</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.
136	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Eelnõu § 1 punktiga 34 täiendatakse RASi § 38 lõigetega 3–7, et reguleerida riikliku GNSS satelliitandmete keskuse (edaspidi ESTPOS) andmete ja teenuste kättesaadavust ning kasutamise tingimusi selgelt ja läbipaistvalt. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ei nõustu eelnõu § 1 punktis 34 tooduga osas, millega muudetakse ESTPOS-i reaalaja parandite (edaspidi RTK parandid) teenus riigiasutustele tasuliseks, kuna tegemist on</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.

		avalike ülesannete täitmiseks vajaliku alusandmeteenuse tasustamisega.		
137	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>PRIA kasutab ESTPOS-i RTK parandite teenust kohapealsete kontrollide läbiviimiseks ning põllumajandustoetuste andmiseks vajalike pindalamõõtmiste tegemiseks. Teenuse kasutamise vajadus tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 kohase kontrolli- ja karistussüsteemi rakendamise kohustusest. Ka geodeetilise referentsteenuse kasutamine ei ole vabatahtlik, vaid vajalik avaliku ülesandena riiklike kontrolliülesannete täitmiseks. Eelnõu seletuskirjas on RTK parandite teenuse sihtrühmana nimetatud riigiasutused ja kohaliku omavalitsuse üksused ning teenuse hinnaks kavandatud: 1) kuni 10 litsentsi korral 300 eurot aastas litsentsi kohta; 2) alates 11 litsentsist 200 eurot aastas litsentsi kohta. Kavandatud muudatus tähendaks PRIA näitel asutusele ligikaudu 7000 euro suurust lisakulu aastas. Kuigi summa võib eraldiseisvalt näida piiratud, on tegemist põhimõttelise muudatusega, mille kaudu tõstetakse ühe riigiasutuse vältimatu avaliku ülesande</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.

		<p>täitmise kulu teise riigiasutuse eelarvesse ilma tervikliku mõjuanalüüsi ja rahastamisotsuseta. Teeme ettepaneku täiendada eelnõu § 1 punktis 34 toodud RAS § 38 lõiget 8 selliselt, et tasu ei võeta lisaks kõrgkoolidele ja teadusasutustele ka riigiasutustelt ning kohaliku omavalitsuse üksustelt juhul, kui teenust kasutatakse seadusest või Euroopa Liidu õigusaktidest tulenevate avalike ülesannete täitmiseks. Kui sellist erisust ei lisata või kulude katmiseks täiendavat sihtotstarbelist rahastust ei tagata, ei ole võimalik nõustuda eelnõu § 1 punktiga 34.</p>		
--	--	---	--	--

138	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Teeme ettepaneku täiendada seletuskirja selgete väidetega kõikide Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ §-s 46 nimetatud mõjuliikide kohta, sh mõju regionaalarengule. Seletuskirjas vaadeldud majanduslikke, infoühiskonna jm mõjusid on kirjeldatud valdavalt kvalitatiivselt, v.a. mõju MaRuga seotud riigieelarvele, tuues esile taotletud positiivseid muutusi. Samas, nagu nähtub kooskõlastuskirjast eestpoolt, siis Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ja tema valitsemisala MaRu teenuseid kasutavate riigiasutuste jaoks on enim analüüsi vajav muutus, mille mõju peaks olema hinnatud seletuskirja punktis 6.4. „Tasulised teenused“ (alates seletuskirja lk 56). Seletuskirja punktis 6.4.1.1. on järgmine lõik: „Muudatus mõjutab riigiasutusi, kes kasutavad Maa- ja Ruumiameti pakutavaid ESTPOS-i RTK parandite teenust oma ülesannete täitmisel. Suuremad kasutajad on näiteks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (PRIA) ning Keskkonnaamet. Mõju avaldub eelkõige nende asutuste tegevuskulude suurenemises ning vajaduses planeerida teenuse kasutamisega seotud kulusid oma eelarves/.../“, mis vajab eriti selget täiendamist. Seletuskirja lk 58 olev lõik on</p>	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on tasuliste teenuste regulatsiooni muudetud ja vastavalt ka seletuskirja uuendatud.
-----	---	---	----------------------	--

		<p>ebatäpne nii nummerduse kui põhiväite „Seaduse mõju riigieelarvele on väike“ osas, sest seaduse mõju riigieelarvele ei saa hinnata üksnes MaRu vaates, arvestada tuleb kõigi MaRu tasulisi teenuseid kasutavate riigiasutuste ning kohaliku omavalitsuse üksuste kulusid, mida aga ei ole tehtud. Seletuskirja punktis 6.3.1.4. on järgmine lõik: „Mõju riigieelarvele. Seaduse mõju riigieelarvele on väike. Muudatus võimaldab Maa- ja Ruumiametil saada lisatulu ESTPOS-i RTCM-i striimide ja RTK parandite teenuste osutamisest, mis aitab katta ESTPOS-i taristu ülalpidamise ja arendamisega seotud kulusid. Samas suureneb RTK parandite teenust kasutavate riigiasutuste eelarvekoormus.“. See tähendab, et kõik MaRu tasulisi teenuseid vajavad riigiasutused ning kohaliku omavalitsuse üksused peavad hakkama oma 2027+ tegevuste planeerimisel ja eelarvestamisel nende kuludega arvestama, kuid need kulud on hindamata. Eelnõu seletuskirjas on seaduse jõustumisel avalduvat mõju kohaliku omavalitsuse üksustele avatud väga põgusalt. Teeme ettepaneku seletuskirjas tuua selgemini välja, mil määral võib muudatuste järel tõusta kohaliku omavalitsuse üksuste töökoormus ja kas seadus toob kaasa kohalike omavalitsuste kulude suurenemise. Seega, kuna eelnõuga</p>		
--	--	--	--	--

		<p>kavandatava muudatuse võimalik koondmõju riigieelarvele ei ole teada, nagu ka mõju Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ja tema valitsemisala asutuste ning kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetele, siis eelnõu edasi menetlemiseks tuleb esmalt need mõjud (kulud ja nende katmise allikad) välja selgitada.</p>		
--	--	---	--	--

139	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Eelnõu § 1 punkti 77 kohaselt muudetakse RASi § 58 lõiget 1 ehk aadresside ja kohanimede süsteemi kehtestamise volitusnormi, sätestades et AKS-i kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Eelnõu seletuskirja lisas 2 olevas rakendusakti kavandis „Aadresside ja kohanimede süsteem“ (edaspidi AKS) on selle andmise alusena märgitud lisaks RAS § 58 lõikele 1 ka kohanimeseaduse § 11¹ lõige 2 ja § 16 lõige 2 ning määruse kehtestajaks Vabariigi Valitsus. Kehtiva kohanimeseaduse (edaspidi KNS) § 11¹ lõike 2 järgi kehtestab kohanime vormistamise ja kasutamise korra valdkonna eest vastutav minister määrusega. Viidatud riigihalduse ministri määruses reguleeritakse ka KNS § 16 lõike 2 volitusnormis nimetatud küsimusi. KNSi § 16 lõike 2 kohaselt kehtestab kohanime liigisõna, hargtäiendi või muu osa lühendamise või ärajätmise korra samuti valdkonna eest vastutav minister määrusega. KNS on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala seadus ja kõnealused volitusnormid annavad määruse kehtestamise õiguse regionaal- ja põllumajandusministrile. Eespool toodut arvestades teeme ettepaneku eelnõu või selle seletuskirja lisas 2 olevat rakendusakti kavandit asjakohaselt muuta.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõud muudetud nii, et kohanimeseaduse § 11¹ lõikes 2 ja § 16 lõikes 2 nimetatud küsimuste reguleerimine jääb regionaal- ja põllumajandusministri pädevusse.</p>
-----	---	--	------------	--

140	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Eelnõu § 1 punktis 110 teeme ettepaneku viia registri nimi „Riigi Kohanimeregister“ kooskõlla kehtivas KNSs kasutatud registri nimega „riiklik kohanimeregister“.	Arvestatud	
141	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Teeme ettepaneku jätta välja eelnõu § 3 punkt 2. Eelnõu § 3 punktis 1 juba sätestatakse KNS § 8 lõike 1 muutmine nii, et uuesti sõnastatakse terve lõige. Eelnõu § 3 punktis 2 sätestatud § 8 lõike 1 punktide 1 ja 2 kehtetuks tunnistamine on seetõttu ebavajalik.	Arvestatud	
142	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Seaduseelnõu seletuskiri ja rakendusmäärus erinevad punktipilvedele ligipääsu osas. Seletuskirja kohaselt on aerolaserskaneerimise punktandmetele ja teistele suletud andmetele ligipääs võimalik üksnes riigi või kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmiseks. Rakendusakti kavandis on aga õigustatud huvi alused palju laiemad. Ligipääsu võib saada ka: teadus- või arendustegevuseks, projekteerimiseks, planeerimiseks, keskkonnamõju hindamiseks ja ka muu rakendusspetsiifilise ülesande lahendamiseks. Eelnõus ei ole selgelt välja toodud aluseid ja piire MaRu jaoks teha andmetele juurdepääsu- ja kasutuse piiranguid. Eelnõuga seoses on seletuskirja ja selle lisa 8 kohaselt kavas muuta keskkonnaministri 20. detsembri 2013. a määrust nr 76 „Topograafiliste andmete	Arvestatud	

		hõive kord ja üldist tähtsust omavad topograafilised nähtused“.		
143	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Eelnõu seletuskirja lisa 8 toodud rakendusakti kavandi kohaselt täiendatakse määrust §-dega 46 ja 47. Paragrahvi 46 kavandatavate lõigete 4 ja 5 kohaselt on kavas anda MaRule õigus kehtestada julgeoleku, isikuandmete kaitse või muude riskide maandamiseks täiendavaid autentimisnõudeid ja piirata ligipääsu andmete liigi, mahu, ala või detailsuse alusel. Tegemist on oluliste piirangute tegemise õiguse andmisega, mis vajavad sellekohast selget alust ja otsuse tegemise piire RASs. Lisaks märgime, et kehtestamise õiguse andmine viitab õigustloova akti kehtestamisele. Ameti peadirektoril aga õigustloova akti andmise õigus puudub. Paragrahvi 47 lõike 1 punkti 5 kohaselt on kõik aerolaserskaneerimise punktipilve andmetest tuletatud andmestikud suletud ligipääsuga andmed. Rakendusakti kavandist ei selgu, mis andmed on aerolaserskaneerimise punktipilve andmetest tuletatud	Arvestatud osaliselt	Aerolaserskaneerimise punktipilve andmetest tuletatud andmestike all peetakse silmas eelkõige erinevaid kõrgusmudeleid. Tagasisidest ega Maa- ja Ruumiameti senistest riskihinnangutest ei nähtu vajadust käsitleda kõrgusmudeleid samadel alustel kui aerolaserskaneerimise punktipilve andmeid. Seetõttu on vaadatud üle ka tuletatud andmestike käsitus ning täpsustatud regulatsiooni. Aerolaserskaneerimise punktipilve andmete kavandatav piiratud ligipääs tuleneb julgeolekukaalutlustest.

		andmestikud. Ilmselt võivad nendeks andmeteks olla ka punktipilvest tuletatud taimkatte kõrgusmudel, maapinna kõrgusmudel jmt, mis on rakendusakti kõnealuse punkti kohaselt kõik suletud ligipääsuga andmestikud. Leiame, et aerolaserskaneerimise andmete täielik sulgemine ei ole põhjendatud, sest see tõstab arvestatavalt MaRu halduskoormust olukorras, kus oleks avalikes huvides olulisem tõsta kogu andmekorje ja teenuse sisulist kvaliteeti ja kiirust (valesti klassifitseeritud andmed, kuuekuuline viivitus jne). Punktipilvede sulgemine üksnes andmeliigi põhjal ja ilma riskihindamiseta tähendab piirangu automaatset rakendumist kõikidele andmetele, mitte üksnes konkreetselt tuvastatud riskiga andmetele ja ei ole seetõttu põhjendatud.		
144	Henri Johann Norden	Seletuskiri nimetab piirangute kaks legitiimset eesmärki - eraelu puutumatuse kaitse ja riigi julgeoleku kaitse - kuid ptk 3.2 põhiseaduspärasuse analüüsis on hinnatud vaid eraelu puutumatuse kaitse eesmärki täitvaid piiranguid. Samas eelnõu kõige intensiivsem piirang – § 73 ⁵ lõikes 2 sätestatud aerolaserskaneerimise punktipilve täielik sulgemine – tugineb ainult riigi julgeoleku kaitse argumendile ja pole läbinud sobivuse, vajalikkuse ega mõõdukuse kontrolle.	Selgitatud	Eelnõuga ei kavandata aerolaserskaneerimise punktipilvede täielikku sulgemist. Punktipilve andmed on kavandatud piiratud ligipääsuga andmetena. Tegemist ei ole andmete kasutamise välistamisega, vaid nende ligipääsu korraldamisega viisil, mis võimaldab maandada julgeolekuriske. Maa- ja Ruumiameti hinnangul ei ole anonüümne ja piiranguteta ligipääs aerolaserskaneerimise punktipilvede andmetele tänases julgeolekuolukorras

				<p>vastutustundlik lähenemine. Vajadusele käsitleda neid andmeid kõrgendatud tähelepanuga on osutanud mitmed osapooled nii eelnõu ja väljatöötamiskavatsuse kooskõlastamise käigus kui ka valdkondlikes aruteludes.</p>
145	Henri Johann Norden	<p>Punktipilve suhtes ei ole vajalikkuse analüüsi tehtud eraldi: kaalutud on ainult ortofoto jaoks välja töötatud alternatiive (vajaduspõhine ja valikuline hägustamine), kuid mitte sama astmelist juurdepääsumudelit, mida eelnõu ortofoto puhul ise piisavaks peab. Kaalumata on jäänud rida tehniliselt lihtsaid vahepealseid meetmeid.</p>	Mittearvestatud	<p>Punktipilvede puhul ei nähtu, et andmete detailsuse (punktitiheduse), vähendamine leevendaks tuvastatud riske piisaval määral. Erinevalt ortofotodest on punktipilv eeskätt professionaalseks kasutuseks mõeldud andmestik, mille kasutamine eeldab eriteadmisi ja vastavat tehnilist võimekust. Seetõttu ei pea punktitehuse vähendamist või muid sarnaseid vahemeetmeid riskide maandamiseks piisavalt tõhusaks lahenduseks. Professionaalsete kasutajate vajaduste tagamiseks on välja töötatud eraldi kontrollitud ligipääsu lahendus, mis võimaldab andmete kasutamist õigustatud eesmärkidel, vähendades samal ajal andmete väärkasutuse riske.</p>
146	Henri Johann Norden	<p>Autenditud kasutaja tasand, millele kogu proportsionaalsusanalüüs tugineb, on sätestatud loana („võib teha kättesaadavaks“), samal ajal kui piirangud</p>	Arvestatud osaliselt	<p>Sätte sõnastust muudetud järgmiselt "Autentimist nõudva juurdepääsuga aeromöödistusandmed tehakse</p>

		on sõnastatud imperatiivselt. Kogu tasakaalustav sisu jäetakse määruse otsustada, mistõttu seadus ei taga isikule juurdepääsu isegi tema enda kinnisasja andmetele.		kättesaadavaks pärast kasutaja isikusamasuse tuvastamist."
147	Henri Johann Norden	Mõjuanalüüsis on rahaliselt hinnatud üksnes riigi kulud. Kasutajate poolel jäävad hindamata korduva andmehõive kulu ja saamata jääv kasu. Eraldi kasutajarühmana ei ole käsitletud tehniliselt pädevaid eraisikuid, kelle jaoks piirang on absoluutne, kuna neil puudub nii „seadusest tulenev ülesanne“ kui ka eelarve oma mõõdistuse tellimiseks.	Mittearvestatud	Mõjuanalüüs on koostatud vastavalt eelnõu sisule ja eeldatavale mõjule. Seletuskirjas on käsitletud kavandatavate muudatuste mõju peamistele mõjutatud sihtrühmadele ulatuses, mida on võimalik põhjendatult hinnata. Tehniliselt pädevad eraisikud ei ole eelnõu regulatsiooni peamine sihtrühm ning eelnõu ettevalmistamisel ei ole tuvastatud sellist mõju sellele kasutajarühmale, mis muudaks eelnõu üldist mõju hinnangut.
148	Henri Johann Norden	Eelnõu ülesehitus töötab vastu seletuskirjas korduvalt nimetatud innovatsiooni toetamise eesmärgile: eraõiguslikule isikule ei ole ükski ruumilist infot sisaldav andmeliik kättesaadav ning ESTPOS-i teenuste sisenemiskünnised (viie striimi miinimummaht, RTK parandite mittepakkumine erasektorile) välistavad alustaja.	Selgitatud	Innovatsiooni toetamise eesmärk ei tähenda kõigi andmeliikide piiranguteta kättesaadavust kõigile kasutajatele. juurdepääsupiirangud on kehtestatud üksnes nendele andmetele, mille puhul see on vajalik julgeoleku-, turvalisus- või muude avalike huvide kaitseks. ESTPOS-i teenuste tingimused on seotud teenuste eesmärgi ja kasutusomadustega.
149	Henri Johann Norden	Euroopa Liidu õigusele vastavuse hinnang ei hõlma rakendusmäärust (EL) 2023/138, ning keskkonnateabe direktiivi 2003/4/EÜ osas piirdub tõdemusega, et erandid on lubatud, ilma art 4 lõike 2 kohase kaalumiseteta.	Arvestatud	

150	Henri Johann Norden	Viia § 73 ⁵ lõikes 2 sätestatud punktipilve täieliku sulgemise kohta läbi eraldi proportsionaalsuse analüüs, milles on eristatud eraelu puutumatus kaitse ja riigi julgeoleku kaitse eesmärk ning hinnatud kummagi kohaldatavust sellele andmeliigile.	Mittearvestatud	Eelnõu seletuskirjas on käsitletud juurdepääsupiirangute eesmärke ning hinnatud nende kooskõla proportsionaalsuse põhimõttega. Punktipilveandmete eriregulatsioon lähtub andmete olemusest ja nendega kaasnevatest riskidest. Täiendava eraldiseisva proportsionaalsuse analüüsi koostamiseks ei ole ilmnenud õiguslikku ega sisulist vajadust.
151	Henri Johann Norden	Põhjendada, millist tegelikku julgeolekukasu piirang annab ja kas see on piirangu kahjuga proportsionaalne, arvestades nii asjaolu, et samaväärsed andmed jäävad kättesaadavaks teiste teenusepakkujate kaudu, kui ka seletuskirja enda seisukohta, et avalikustatud andmete edasist levikut ei ole võimalik piirata.	Selgitatud	Piirangu eesmärk on vähendada väga detailsete aerolaserkaneerimise punktipilve andmete anonüümset, piiranguteta ja laialdast kättesaadavust. Sellises mahus, detailsuses ja ühtse katvusega punktipilve andmeid kogu Eesti territooriumi kohta ei ole praegu võimalik saada teistelt teenusepakkujalt. Samuti ei ole võimalik koguda samaväärse kvaliteediga kõrgusandmeid satelliitide abil. Kuigi avalikustatud andmete edasist levikut ei ole võimalik täielikult kontrollida, on võimalik kehtestada andmete kasutajatele kasutustingimused ning piirata juurdepääsu algandmetele. See vähendab andmete massilise allalaadimise ja koondamise võimalusi.
152	Henri Johann Norden	Viia vajalikkuse analüüs läbi iga andmeliigi kohta eraldi, mitte koondatult, ning hinnata eraldi eraelu kaitse ja julgeoleku eesmärgi kohaldatavust punktipilvele.	Mittearvestatud	Juurdepääsupiirangute vajalikkust ja proportsionaalsust on hinnatud eelnõu koostamisel terviklikult. Eelnõust ei nähtu vajadust koostada iga andmeliigi kohta eraldiseisvat analüüsi ega

				punktipilveandmete osas täiendavat hindamist.
153	Henri Johann Norden	Asendada § 73 ⁵ lõikes 2 sätestatud punktipilve tingimusteta sulgemine astmelise juurdepääsumudeliga, mida eelnõu ortofoto puhul juba rakendab, ning kaaluda antud dokumendi p-s 2.2 loetletud alternatiivseid meetmeid.	Mittearvestatud	Punktipilveandmete puhul ei ole tuvastatud, et muud alternatiivsed vahemeetmed võimaldaksid maandada tuvastatud riske samaväärselt kontrollitud juurdepääsu lahendusega.
154	Henri Johann Norden	Kui punktipilve täies detailsuses avamist autenditud kasutajale ei peeta võimalikuks, näha ette vähemalt tuletatud kõrgusmudelite (DTM/DSM) kättesaadavus autenditud kasutajale.	Arvestatud	
155	Henri Johann Norden	Käsitleda julgeolekutundlike alade varjamist, üldistamist või asendamist eraldi meetmena, mida ei ole võimalik tagasi lükata taotluspõhise hägustamise halduskoormuse argumentidega.	Selgitatud	Julgeolekutundlike alade varjamine või hägustamine ning vastava taotluse esitamise kord on kavandatud lahenduse osa. Piirangute kehtestamisel lähtub Maa- ja Ruumiamet asjaomase asutuse riskihinnangust ja ettepanekutest.
156	Henri Johann Norden	Sõnastada § 73 ⁴ lõige 2 imperatiivselt („autenditud kasutajale tehakse kättesaadavaks...“) ning sätestada seaduse tasandil autenditud kasutaja juurdepääsu miinimumsisu.	Arvestatud	
157	Henri Johann Norden	Sätestada seaduses isiku õigus saada oma kinnisasja kohta käivaid aeromöödistusandmeid täies detailsuses.	Selgitatud	Eelnõus ja seletuskirjas on sätestatud korda aeromöödistuandmetele juurdepääsuks.

158	Henri Johann Norden	Andmete sulgemise korral näha ette võimalus andmete juurdepääsu taotlemiseks kavandatava tehingu või naabruskonna kohta.	Mittearvestatud	Kavandatav lahendus lähtub põhimõttest, et avalikult kättesaadav andmestik on piisava kvaliteedi ja detailsusega enamiku tavapäraste kasutusjuhtude katmiseks.
159	Henri Johann Norden	Täiendada mõjuanalüüsi kasutajapoolsete või ühiskonnale terviklike kulude hinnanguga, sealhulgas korduva andmehõive kulu ja saamata jääva kasu suurusjärguga.	Mittearvestatud	Mõjuanalüüsis on hinnatud eelnõuga kaasnevaid mõjusid ulatuses, mida on võimalik olemasolevate andmete põhjal põhjendatult prognoosida. Märkuses viidatud kulude ja saamata jääva kasu puhul on tegemist hüpoteetiliste mõjudega, mille tegelik ulatus sõltub konkreetsetest kasutusjuhtudest, kasutajate arvust ja alternatiivsete andmeallikate olemasolust. Seetõttu ei ole võimalik esitada piisava usaldusväärsusega rahalist hinnangut kasutajate või ühiskonna tasandil tekkida võivatele kaudsetele kuludele.
160	Henri Johann Norden	Käsitleda mõjuanalüüsis eraldi rühmana tehniliselt pädevaid eraisikuid, kes kasutavad andmeid vabavaraliste vahenditega ilma ärilise või ametialase seoseta. Praeguses ülesehituses ei kuulu see rühm ühessegi kategooriasse: tal puudub „seadusest tulenev ülesanne“, kõrgkooli staatus ja eelarve eraldi andmehõiveks, mistõttu piirang on tema suhtes absoluutne, kuigi tal on kogu vajalik tehniline võimekus andmeid kasutada.	Mittearvestatud	Tehniliselt pädevad eraisikud ei ole eelnõu regulatsiooni peamine sihtrühm ning eelnõu ettevalmistamisel ei ole tuvastatud sellist mõju sellele kasutajarühmale, mis muudaks eelnõu üldist mõju hinnangut.
161	Henri Johann Norden	Lisada mõõdukuse analüüsi eraelu positiivne mõõde: isiku võimalus saada andmeid oma vara ja elukeskkonna kohta, ilma kolmandat isikut kaasamata.	Mittearvestatud	Isiku huvi saada teavet oma vara või elukeskkonna kohta ei kaalu üles piirangute kehtestamise aluseks olevaid avalikke

				huve. Täiendava mõõdukuse analüüsi koostamiseks puudub vajadus.
162	Henri Johann Norden	Sätestada autenditud kasutaja juurdepääsu miinimumsisu seaduse tasandil, kuna mitte ortofotoliste andmeliikide sidumine „seadusest tuleneva ülesandega“ välistab eraisikud kategooriliselt ja juhtumipõhise kaalumiset.	Selgitatud	Sätte sõnastust muudetud järgmiselt "Autentimist nõudva juurdepääsuga aeromöödistusandmed tehakse kättesaadavaks pärast kasutaja isikusamasuse tuvastamist."
163	Henri Johann Norden	Näha ette eraõiguslikele isikutele juurdepääsutase, mis võimaldab kasutada kõrgus- ja punktipilveandmeid ärilisel eesmärgil kontrollitud tingimustel.	Mittearvestatud	Eelnõus ja seletuskirjas on sätestatud kord aeromöödistuandmetele juurdepääsuks.
164	Henri Johann Norden	Kaotada RTCM-i striimide viie striimi miinimummaht või kehtestada oluliselt madalama künnisega sisenemispakett.	Mittearvestatud	Eelnõus on sätestatud ja seletuskirjas põhjendatud ESTPOS teenuste kord.
165	Henri Johann Norden	Avada RTK parandite teenus ka erasektorile turutingimustel.	Mittearvestatud	Eelnõus on sätestatud ja seletuskirjas põhjendatud ESTPOS teenuste kord.
166	Henri Johann Norden	Näha ette prototüüpimis- või katsekasutuse režiim (nt piiratud mahus tasuta või soodustasuga juurdepääs esimesel aastal), mis laieneb lisaks kõrgkoolidele ka füüsilistele isikutele, MTÜ-dele ja alustavatele ettevõtjatele.	Mittearvestatud	Eelnõus on sätestatud ja seletuskirjas põhjendatud ESTPOS teenuste kord.
167	Henri Johann Norden	Kontrollida eelnõu vastavust rakendusmäärusele (EL) 2023/138.	Arvestatud	

168	Henri Johann Norden	Andmete sulgemise korral sätestada keskkonnateabe direktiivile 2003/4/EÜ järgse keskkonnateabe juurdepääsu taotluse esitamise ja menetlemise kord.	Arvestatud osaliselt	Keskkonnateabele juurdepääsu võimaldamine tuleneb kehtivast õigusest, sealhulgas avaliku teabe seadusest ja Euroopa Parlamendi ning nõukogu direktiivist 2003/4/EÜ. Eelnõu sõnastust muudetud, mille kohaselt lähtutakse aeromöödistusandmetele juurdepääsu võimaldamisel avaliku teabe seadusest, arvestades seaduses sätestatud erisusi. Seetõttu puudub vajadus sätestada keskkonnateabe juurdepääsutaotluste esitamise ja menetlemise erikorda ruumiandmete seaduses.
169	Kalle Johannes Reinmets	lk 42 ilma sisulise arutelu ja selgituseta määratud nende kõigi eraldusvõimeks 20 cm. Samuti puudub põhjendus miks valiti just 20 cm, mitte näiteks 19 või 21 cm.	Selgitatud	Maa- ja Ruumiameti kasutajauuring ning avalikud arutelud on näidanud, et kasutajate vaates kasvab andmete väärtus üldjuhul koos detailsusega ning selget ja laiapõhjaliselt aktsepteeritud detailsuslävendit ei ole võimalik välja tuua. Seetõttu ei ole võimalik objektiivselt määratleda ühtset vähimat vajalikku detailsusastet. Lisaks sõltub sobiva detailsuspiiri määratlemine suuresti inimeste privaatsustunnetusest, mis ei ole ühiskonnas ühtne ning võib ajas muutuda. Ühe võimaliku lähtekohana oleme kaalunud võrrelda riigi poolt avaldatavate andmete detailsust eraõiguslike kanalite kaudu juba kättesaadavate andmetega. Selliselt riigi avaldatavad andmed ei loo täiendavalt eraelu puutumatus riski.

				Teisalt on võimalik ka lähtuda juba ajalooliselt avaldatud andmete detailsusest.
170	Kalle Johannes Reinmets	Juba eelnõu VTK menetluses tehti ettepanek määratleda hägustamise ja juurdepääsupiirangute reeglid selgemalt ja paindlikumalt. Näiteks saaks lähtuda katastriüksuse omandivormist ja sihtotstarbest. Riigi või kohaliku omavalitsuse omandis olev transpordimaa ning üldkasutatav maa võiksid üldjuhul olla avalikult kättesaadavad, sest tegemist on olemuslikult avaliku ruumiga ning seega oleks nende eraldusvõimel suurim kvalitatiivne mõju lõpptarbijale.	Mittearvestatud	Ettepanekut kaaluti lahenduse väljatöötamisel. Ettepanekut ei võetud lõplikku lahendusse, kuna katastriüksuse sihtotstarbe, kõlvikute või omandivormi alusel erandite tegemine tekitaks hulgaliselt erijuhtumeid ja suurendaks lahenduse keerukust. Ühtse eraldusvõime piiri rakendamine on tehniliselt lihtsam, selgem ja töökindlam lahendus ning tagab nõuete ühetaolise rakendamise kõigis olukordades.
171	Kalle Johannes Reinmets	Käesoleva eelnõu puhul tekib küsimus ka selle kooskõlast GDPRi ning IKS §-ga 24. Kui aerofotosid käsitatakse isikuandmetena põhjusel, et isikut võib näiteks tema rahvastikuregistrijärgse elukoha kaudu tuvastada, peab isikul olema võimalik tutvuda tema kohta töödeldavate andmetega, ehk näha oma	Selgitatud	Eelnõus on sätestatud ja seletuskirjas põhjendatud aeromõõdistusandmete kord sh nende kättesaadavus.

		elukoha aerofotosid ja kõrgusmudeleid. Vastava tehnilise lahenduse loomine ei oleks iseenesest keeruline ning eeldaks keerukaima komponendina rahvastikuregistriga integreerimist.		
172	Kalle Johannes Reinmets	Seaduses ei ole määratud selgeid mõjutusmeetmeid juhuks, kui seadust ei täideta, puuduvad konkreetsed sanktsioonid või trahvid. Meetmete vajadus on põhjendatud, sest tänase seisuga puuduvad kehtivad õigusaktid, mis lubaks Maa- ja Ruumiametil jätta kogutud aerofotosid avaldamata. Ometigi pole 2026. aasta orto- ja 2025.a kaldaerofotosid avaldatud, MaRu on oma põhjendustes viidanud kirjavahetustele ja pöördumistele, mitte seadustele. Kui teave kuulub tulevikus 6 kuu möödudes avaldamisele, tekib küsimus, kuidas tagatakse selle kohustuse tegelik täitmine, et aerofotod avaldataks just 6, mitte 7 või 8 kuu pärast.	Selgitatud	Eelnõus on sätestatud ja seletuskirjas põhjendatud aeromõõdistusandmete kord sh nende kättesaadavus.
173	Kalle Johannes Reinmets	Eriti problemaatiline on lisa 8 § 47 sõnastus, mis hõlmab ka ebamääraselt määratletud „aerolasers-kaneerimise punkt pilve andmetest tuletatud andmestikke“. Nii laia sõnastust on võimalik tõlgen-dada viisil, mis võimaldaks piirata väga suurt hulka andmeid, mille seos algsete lidarandmetega võib olla vaid kaudne. Selline sõnastus ohustab põhjendamatult Eesti energiajulgeolekult, sest ruumi- ja	Selgitatud	Eelnõus on sätestatud ja seletuskirjas põhjendatud aeromõõdistusandmete kord sh nende kättesaadavus.

		kõrgusandmeid kasutatakse laialdaselt taastuenergia planeerimisel ja taristu arendamisel.		
--	--	---	--	--